

**Oriveden helluntaiseurakunnassa maaliskuussa 2015
pidetyn raamattuviikon muistiinpanot aiheesta**

Pääsiäiskaritsa Egyptissä

**"Egyptin pääsiäiskaritsa (2. Moos. 12) esikuvana
Kristuksesta pääsiäislampaanamme (1. Kor. 5:7)"**

Tilaisuudet:

su 22.3. klo 11 (66 min)

ma 23.3. klo 18 (65 min)

ti 24.3. klo 18 (61 min)

ke 25.3. klo 18 (68 min)

to 26.3. klo 18 (69 min)

Veikko Nieminen

Pidetty puhe oli paikoin muistiinpanoja laajempi, mutta toisaalla jäi ajan puutteessa jotakin sanomattakin. KR 1933/1938 käännös ellei toisin mainittu.

SISÄLLYS

1. Jeesus Pääsiäislampaamme	1
2. Karitsa tuli olla henkilökohtainen	2
3. Karitsa tuli olla virheetön	3
4. Karitsa tuli olla vuoden vanha	4
5. Pääsiäislampaan tuli olla laumansa esikoinen	5
6. Karitsa tuli olla urospuoli	7
7. Pääsiäislampaan nahasta valmistettiin puku.....	7
8. Karitsa valittiin ja merkattiin etukäteen	9
9. Valittu karitsa pidettiin tallella neljän päivän ajan ennen teurastamista.....	11
10. Karitsa tuli teurastaa iltahämärässä	12
11. Karitsan luuta ei saanut rikkoa	13
12. Karitsan verta ei sivelty kynnykselle.....	14
13. Karitsan oveen sivelty veri suojaasi sisäpuolella olevat	14
14. Herran miekka surmasi veren suojaaja vailla olevat esikoiset	17
15. Karitsa tuli syödä happamattoman leivän kanssa	17
16. Karitsa tuli syödä kokonaan	21
17. Karitsa tuli syödä nopeaan lähtöön valmiina	22
18. Pääsiäisyönä kaikki pääsiäislammasta syöneet parantuivat	26
19. Pääsiäisyönä tapahtui muitakin ihmeitä	27
20. Pääsiäisestä alkoi uusi ajanlasku.....	29
21. Sekakansaa lähti mukaan	30
22. Heidän uhrinsa lähtivät myös mukaan	31
23. Lapsille tuli selittää pääsiäismenojen merkitys.....	32

su 22.3. klo 11

1. Jeesus Pääsiäislampaamme

Näiden viiden päivän aikana tarkastelemme sanomaa pääsiäislampaasta lähinnä 2. Mooseksen kirja 12. luvun johdolla, mutta otamme toki lisääaineksia muualtakin. Mutta ennen tähän lukuun menemistä käymme hakemassa Johanneksen evankeliumista tulkinta-avaimen sen ymmärtämiseksi:

A. Johanneksen evankeliumissa Jeesus nousee esiin hyvänä paimenena, joka antaa henkensä lammastensa edestä (Joh 10:11). Tämä paimen-ajatus kulkee läpi Raamatun: Ps 23 puhuu Jeesuksesta hyvänä paimenena, Heprealaiskirje suurena lammasten paimenena (Hepr 13:20), Pietari sielujemme paimenena ja kaitsijana (1. Piet 2:25) ja ylipaimenena (5:4). VT:ssa on lisäksi henkilöitä, jotka heijastivat Kristuksen tulevaa paimenuutta, kuten Aabel, Mooses ja Daavid.

Kristuksen paimenuus on esimerkkinä myös meille: meidänkin tulisi olla paimenia, toinen toisistamme huolehtiviaisia.

B. Mutta Johanneksen evankeliumi osoittaa Jeesuksen olevan myös lammas ja karitsa, Jumalan Karitsa:

(1) Johannes Kastajan todistus Jeesuksesta (Joh 1)

Johanneksen evankeliumi kertoo Johannes Kastajasta:

29. Seuraavana päivänä hän näki Jeesuksen tulevan tykönsä ja sanoi: "Katso, Jumalan Karitsa, joka ottaa pois maailman synnin!"

36. Ja kiinnittäen katseensa Jeesukseen, joka siellä käveli, hän sanoi: "Katso, Jumalan Karitsa!" (Joh 1:29,36)

Johannes antoi tämän todistuksen Jeesuksesta Jumalan Karitsana kahtena peräkkäisenä (1:35) päivänä ja hän yhtyi sanoissaan profeetta Jesajaan:

7. Häntä piinattiin, ja hän alistui siihen eikä suutansa avannut; niinkuin karitsa, joka teuraaksi viedään, niinkuin lammas, joka on ääneti keritsijäinsä edessä, niin ei hän suutansa avannut. (Jes 53:7)

Myös Pietari tarttuu tähän ajatukseen kirjeessään:

18. tietäen, ettette ole millään katoavaisella, ette hopealla ettekä kullalla, lunastetut turhasta, isiltä peritystä vaelluksestanne,

19. vaan Kristuksen kalliilla verellä, niinkuin virheettömän ja tahrattoman karitsan (1. Piet 1:18-19)

Lisäksi Ilmestyskirja (on myös evankelista Johanneksen kirjoittama) puhuu Kristuksesta teurastettuna Karitsana, joka verellään osti ihmiset Jumalalle (Ilm 5:6,9).

(2) Jeesus, temppele ja pääsiäislampaat myyjineen (Joh 2)

Johanneksen evankeliumin 2. luvussa kerrotaan pääsiäisjuhille menneen Jeesuksen tyhjentäneen markkinahuoneeksi muuttuneen temppelein, ajaneen sieltä ulos kaikki myyjät lampaineen (2:13-22). Miksi? Pudistamisen lisäksi hän halusi julistaa kaikille: ensimmäisen liiton aika temppeleineen ja lampaineen on päättymässä, se on vanhentunut, käynyt iälliseksi ja on lähellä häviämistään (Hepr 8:13), sillä Hän itse on uusi temppele, Hän itse on todellinen Jumalan Karitsa.

(3) Jeesus meni lammasportin kautta temppeleihin (Joh 5)

Yksi Jerusalemiin johtavista porteista oli Lammasportti, joka sai nimensä siitä, että sen kautta Beetlehemissä kasvatetut (Luuk 2:8s.) ja Betesdan lammikossa puhtaaksi

pesty virheettömät lampaat (2. Moos 12:5) vietiin sisälle temppelissä uhraamista varten. Ja osoittaakseen olevansa se todellinen Jumalan Uhrikaritsa Jeesus meni Johanneksen evankeliumin 5. luvussa tämän Lammaspöytäkirjan kautta sisälle Jerusalemiin ja aina temppeliin saakka (5:14).

– Näin Johanneksen evankeliumi osoittaa Jeesuksen Jumalan Karitsaksi.

C. Mutta Johanneksen evankeliumissa Jeesus ei ole vain Paimen ja Jumalan Karitsa, vaan – ja nyt tullaan vielä lähemmäksi 2. Mooseksen kirjan 12. luku – myös Pääsiäislammasta:

(1) Jeesus saapui Jerusalemiin samanaikaisesti pääsiäislampaiden kanssa (Joh 12)

Herran antaman säädöksen mukaan (12:3,6; katsomme tätä tulevina päivinä tarkemmin) pääsiäislampaat tuli ottaa etukäteen talteen pääsiäiskuukauden 10. päivänä ja pitää niitä tallessa pääsiäiseen saakka, jolloin ne teurastettiin. Jeesuksen aikana Beethemissä kasvatettuja pääsiäislampaita tuotiin pääsiäistä varten talteen Jerusalemiin juuri tuona 10. päivä. Ja tiedätkö tätä, että Johanneksen evankeliumin 12. luvun mukaan (12:1,12) myös Beethemissä syntynyt Jeesus saapui Jerusalemiin juuri tuona samana päivänä, palmusunnuntaina, samanaikaisesti sisään otettavien pääsiäislampaiden kanssa.

Tällä ajoituksellaan Jeesus osoitti olevansa ei vain Jumalan Karitsa, vaan nimenomaan Pääsiäislammasta, pääsiäiskaritsa.

(2) Jeesus antaa henkensä samaan aikaan pääsiäislampaiden kanssa (Joh 18-19)

Matteuksen, Markuksen ja Luukkaan mukaan (ne, jotka käyttivät fariseusten kalenteria) pääsiäislampaat teurastettiin samana iltana, jolloin Jeesus opetuslapsineen söi pääsiäisaterian ja asetti ehtoollisen (Matt 26:17-29), mutta Johanneksen evankeliumissa (ne, jotka käyttivät papiston omaksumaa saddukeusten kalenteria *) pääsiäislammasta teurastettiin päivää myöhemmin:

28. Niin he veivät Jeesuksen Kaifaan luota palatsiin; ja oli varhainen aamu (= pitkäperjantaiamu). Ja itse he eivät menneet sisälle palatsiin, etteivät saastuisi, vaan saattaisivat syödä pääsiäislammasta. (Joh 18:28)

Ja näin Jeesus Jumalan Karitsana ja Pääsiäislampaana antoi henkensä samaan aikaan kun juutalaiset teurastivat pääsiäislampaansa. Ja tähän jatkoksi sopivat Paavalin sanat korinttolaisille:

7. ... onhan meidän pääsiäislampaamme, Kristus, teurastettu. (1. Kor 5:7)

* Johanneksen käyttämässä kalenterissa myös vuorokausi alkoi eri aikaan: muiden mukaan pimeys ristillä alkoi 6. hetkellä, mutta Johanneksen mukaan Jeesus seisoi vielä Pilatuksen edessä 6. hetkellä: Matt 27:45; Mark 15:33; Luuk 23:44 / Joh 14,16.

Erilaiset kalenteri olivat Jumalan johdatusta, kumpaakin tarvittiin ...

– Näiden alkutarkastelujen jälkeen voimme varmaankin sanoa, että 2. Mooseksen kirjan 12. luvussa kerrottu pääsiäiskaritsa ja -lammasta on selkeä kuva Jeesuksesta Kristuksesta Jumalan Karitsana ja Pääsiäislampaana. Ja tämä mielessä pitäen avaamme 2. Mooseksen kirjan 12. luvun.

2. Karitsa tuli olla henkilökohtainen

5. Ja karitsanne ... (12:5)

Jakeessa 12:3 puhutaan laumassa olevasta ”yhdestä (= eräästä, jostakin) karitsasta” (*a lamb*), jakeessa 12:4 puhutaan valinnan seurauksena ”määrätystä, tietystä karitsas-

ta" (*the lamb*) ja vihdoinkin jakeessa 12:5 puhutaan "sinun tai teidän karitsastanne" (*your lamb*).

Tässä näkyy etenevä ja yhä kohtikäyvämpi ilmoitus pääsiäislampaasta, mikä näkyy suoraan ihmisen suhtautumisessa Kristukseen.

Niin kuin karitsa oli alkuun mikä tahansa, vain yksi monista (*a lamb*) lauman lampaista, samoin Kristus on ihmiselle alkuun ulkopuolinen ja yhdentekevä, vain eräs tie pelastukseen monien muiden joukossa. Mutta niin kuin valitsemisen kautta karitsasta tuli tietty, juuri "se" ja "tuo" karitsa (*the lamb*), samoin ihmisen heräämisen kautta Kristus muuttuu "erästä" "ainoaksi" tieksi pelastukseen ja hän alkaa ymmärtämään: "*Eikä ole pelastusta yhdessäkään toisessa; sillä ei ole taivaan alla muuta nimeä ihmisille annettu, jossa meidän pitäisi pelastuman.*" (**Apt 4:12**). Ja niin kuin karitsasta lopulta tuli henkilökohtainen, jonkun ikioma pääsiäislammasta (*your lamb*), samoin Kristuksen vastaanottanut henkilö voi sanoa Tuomaan tavoin: "*Minun Herrani ja minun Jumalani!*" (**Joh 20:28**).

3. Karitsa tuli olla virheetön

5. Ja karitsanne olkoon virheetön (12:5)

Mooseksen laissa oli kriteerit puhtaista ja saastaisista eläimistä. Taustalla oli terveysnäkökantoja mutta ennen kaikkea niihin oli ladattu esikuvallinen ja hengellinen sanoma UL:n kansalle (Room 15:4; 1. Kor 9:9-10; 10:11). Nyt emme mene näihin, mutta kuitenkin toteamme puhtailla ja syötävillä eläimillä olleen kolme yleistä vaatimusta:

3. *Kaikkia nelijalkaisia eläimiä, joilla on kokonansa halkinaiset sorkat ja jotka märehitvät, te saatte syödä.* (**3. Moos 11:3**)

Näiden kriteerien pohjalta lammasta eläimenä oli puhdas, syötäväksi kelpaava, koska sillä oli neljä jalkaa, kokonaan halkinaiset sorkat ja se märehitii.

Mutta sitten vielä näistä puhtaista lampaistakin tuli valita pääsiäislampaaksi yksilö, joka oli virheetön (12:5). Myöhemmin Herra täydensi tätä sanomalla mitä virheettömyys tarkoitti (3. Moos 22:18-25, noin 10 kohtaa; kts. myös 5. Moos 15:21; 17:1; Mal 1:8,13-14) ja tämän määräyksen tähden rabbit luettelivatkin 50 erilaista virhettä, joita tuli tarkastaa käydä läpi: näistä 5 koski korvia, 3 silmäluomia, 8 silmiä, 3 nenää ja 6 suuta jne. Näillä varmistettiin, että karitsa täytti Jumalan asettamat tiukat vaatimukset.

Välihuomiona voidaan sanoa, että Jeesuksen aikana juuri näillä kriteereillä uhrintuojan oma lammasta herkästi hylättiin ja tilalle pakkomyytiin temppelein tarjoama lammasta kalliista hinnasta ja voitot käärittiin itselle; tämä oli varmasti yksi syy, miksi Jeesus puhdisti temppelein uhrieläimistä ja rahanvaihtajista ja nimitti sitä ryöväreiden luolaksi (Joh 2:13-16; Matt 21:12-13).

Pääsiäislampaan kelpoisuus tuli siis kohta kohdalta tarkistaa, mutta Jeesus Jumalan Karitsana joutui vielä tarkempaan syyniin ja katsotaankin minkälaisia lausuntoja 13 todistajaa Hänestä antoi – tai joskus jopa vasten tahtoaan joutuivat antamaan:

(1) **Pimeyden voimat** joutuivat tunnustamaan: "*Minä tunnen sinut, kuka olet, sinä Jumalan Pyhä.*" (**Mark 1:24**)

(2) Mitä **Juudas Iskariot**, Hänen kavaltajansa, sanoi Hänestä: "*Minä tein synnin, kun kavalsin viattoman veren.*" (**Matt 27:4**)

(3) **Pilatus** joutui moninaisten kuulustelujen jälkeen sanomaan: "*Te olette tuoneet minulle tämän miehen kansan yllyttäjänä; ja katso, minä olen teidän läsnäollessanne häntä tutkinut enkä ole havainnut tätä miestä syylliseksi mihinkään, mistä te häntä syytätte, eikä* (4) **Herodeskaan**, *sillä hän lähetti hänet takaisin meille. Ja katso, hän ei ole tehnyt mitään, mikä ansaitsee kuoleman.*" (**Luuk 23:14-15**)

- (5) **Pilatuksen vaimo** sanoi Hänestä miehelleen: "Älä puutu siihen vanhurskaaseen mieheen, sillä minä olen tänä yönä unessa paljon kärsinyt hänen tähtensä." (**Matt 27:19**)
- (6) **Ristillä oleva** ja Häntä läheltä seuraamaan päässyt **ryöväri** antoi Hänestä tunnustuksen: "mutta tämä ei ole mitään paha tehnyt." (**Luuk 23:41**)
- (7) Ristin juurella tapahtumien keskipisteessä oleva **sadanpäämies** sanoi: "Totisesti, tämä oli vanhurskas mies." (**Luuk 23:47**)
- (8) Mitä etukäteen näkevä **profetian henki** sanoi Hänestä **Jesajan kautta**: "sillä hän ei ollut vääryyttä tehnyt eikä petosta ollut hänen suussansa." (**Jes 53:9**; 1. Piet 2:22)
- (9) **Pietari** oli ollut Jeesuksen seurassa 3½ vuotta ja tällä kokemuksellaan hän kirjoittaa: "vaan Kristuksen kalliilla verellä, niinkuin virheettömän ja tahrattoman karitsan" (**1. Piet 1:19**)
- (10) **Apostoli Johannes** eli lähellä Jeesusta, nojasi Hänen rintaansakin vasten, ja hän saattoi sanoa: "Hänessä ei ole syntiä" (**1. Joh 3:5**)
- (11) Mitä Gamalielin jalkojen juuressa lakiin tarkasti perehtynyt **Paavali** (Apt 22:3) sanoi Hänestä: "Sen, joka ei synnistä tiennyt ... " (**2. Kor 5:21**)
- (12) Mitä **Heprealaiskirjeen kirjoittaja** sanoo Jeesuksesta: "Senkaltainen ylimmäinen pappi meille sopikin: pyhä, viaton, tahraton, syntisistä erotettu" (**Hepr 7:26**); "kuinka paljon enemmän on Kristuksen veri, hänen, joka iankaikkisen Hengen kautta uhraisi itsensä viattomana Jumalalle" (**9:14**)
- (13) Mitä **Isä Jumala**, painavin kaikista todistajista, sanoi Pojastaan Jordanilla ja kirkastusvuorella? "Tämä on minun rakas Poikani, johon minä olen mielistynyt." (**Matt 3:17**; 17:5; antoi kaksi todistusta, vrt. 2. Kor 13:1)
- (14) Ja 14. todistaja on **Jeesus itse**. Hän puhui aina totta ja mitä Hän sanoi itsestään: "Älkää luulko, että minä olen tullut lakia tai profeettoja kumoamaan; en minä ole tullut kumoamaan, vaan täyttämään." (**Matt 5:17**); "Kuka teistä voi näyttää minut syypääksi syntiin?" (**Joh 8:46**); "... sillä maailman ruhtinas tulee, ja minussa hänellä ei ole mitään" (**Joh 14:30**)

Jeesus läpäisi siis tiukoista tiukimmatkin tarkastukset, kaikkien suulla Hänet oli tunnustettava virheettömäksi Jumalan Karitsaksi.

Palataan pääsiäiskaritsaan. Miksi pääsiäiskaritsan tuli olla virheetön? Siksi, että se ei kuolisi kuin heikkouttaan, kuin omaa syytään, vaan se voisi täysissä "ruumiin ja sielun voimissa" kuolla uhraajansa puolesta, luovuttaa "täydellisen" elämänsä kuollessaan tälle. Miksi Kristuksen tuli olla itsessään virheetön? Aivan samasta syystä kuin karitsankin! Eli siksi, ettei Hänen tarvinnut kuolla omien syntiensä tähden, siksi ettei täydellisyyttä vaativa laki voinut osoittaa Häntä syylliseksi missään kohti, vaan Hän saattoi tulla sijaisuhriksi, Hän saattoi kuolla sinun ja minun syntien tähden ja näin lahjoittaa elämänsä ja täydellisen vanhurskautensa meille.

4. Karitsa tuli olla vuoden vanha

5. Ja karitsanne olkoon ... vuoden vanha (**12:5**)

Pääsiäisenä teurastettava karitsa ei saanut olla liian nuori eikä liian vanha, vaan sen tuli olla yhden vuoden ikäinen. Näin karitsalla olisi ollut normaalista vielä useita elinvuosia jäljellä, mutta nyt se tuli teurastaa kesken vuosiensa. Se ei siis kuollut heti syn-

nyttyään eikä vanhuuttaan tai sairauttaan (← terveystarkastus tehty), vaan siksi, että Jumalan Sana määräsi näin tapahtuvaksi juuri tuolloin, ennalta päätettynä päivänä.

Karitsan teurastus yhden vuoden ikäisenä määritteli, että jos Jeesus oli valittu Pääsiäislammaksi, niin Hän ei saisi kuolla lapsena eikä saisi elää kovin vanhaksi ennen kuolemaansa. Toteutuiko tämä?

Herodes yritti surmata Hänet jo lapsena siinä onnistumatta. Jeesus aloittikin toimintansa n. 30-vuotiaana (Luuk 3:23). Koska Hänen toimintansa päättyi pääsiäislampaan tavoin teurastukseen vain reilut kolme (3) vuotta myöhemmin, niin inhimillisesti ajatellen Hän kuoli kesken vuosiensa, mutta kuitenkin täsmälleen Jumalan määräämänä päivänä, sinä tietynä pääsiäisenä Pääsiäislampaana ja Jumalan Karitsana. Hän oli syntynyt kuollakseen ja niin Hän kuolikin inhimillisesti parhaassa iässään, niin sanoaksemme "yhden vuoden" ikäisenä pääsiäislampaana. Näinkin katsoen Hänen kuolemansa oli annettu uhri.

5. Pääsiäislampaan tuli olla laumansa esikoinen

Pääsiäislampaan tuli olla laumansa esikoinen:

17. Sinä et saa omien porttiesi sisäpuolella syödä jyviesi, viinisi ja öljysi kymmenyksiiä etkä myöskään raavaittesi ja lampaittesi esikoisia ...

18. vaan syö niitä Herran, sinun Jumalasi, edessä siinä paikassa, jonka Herra, sinun Jumalasi, valitsee ... (5. Moos 12:17-18; 5. Moos 15:19-21)

Jae 18 puhuu selvästi erityisesti pääsiäisenvietosta Jerusalemissa (15:20 myös vahvistaa tämän). Myös heti Egyptin pääsiäisen jälkeen Herra käski antamaan Hänelle kaikki ensiköisyntyneet eli esikoiset (13:12; 34:18-19). Ja eikö esikoiskaritsa mitä parhaiten sopinut kuolemaan juuri esikoisen puolesta Egyptissä!

Myös Jumalan paratiisissa valitsema uhrieläin oli esikoiskaritsa. Mistä me voimme tämän päätellä? Paratiisiuhrissaan Jumala antoi mallin, kuinka uhrata ja tämän tiedon Aadam ja Eeva luonnollisesti välittivät lapsilleen (vrt. 1. Moos 18:19; 5. Moos 6:6-7). Kain ei ottanut opetusta vastaan, vaan toi maan hedelmiä, mutta Aabel omisti sen uskossa itselleen ja lammaspaimenena "*toi uhrilahjan laumansa esikoisista ... Ja Herra katsoi Aabelin ja hänen uhrilahjansa puoleen*" (1. Moos 4:4).

Miksi siis Aabel rupesi lammaspaimeneksi? Hän ei tehnyt sitä liharuoan takia, sillä ennen vedenpaisumusta ihmiselle oli annettu ruoaksi vain siementä tekevät hedelmät ja ruhot (1. Moos 1:29) ja liha tuli ruokavalioon vasta vedenpaisumuksen jälkeen (9:3). Ryhtyikö hän lammaspaimeneksi lämpöisen villavaatetuksen tähden? Ei, sillä ilmastomuutoksena vilu ja talvi alkoi vasta vedenpaisumuksen jälkeen (8:22). Oliko hän lammaspaimen siksi, että voisi uhrata jonkun lampaan? Ei, sillä niitä kyllä juoksenteli vapaana kiinniotettavaksi. Miksi sitten? Jää vain yksi vaihtoehto: paimenena hän pääsisi seuraamaan lammasten karitsointia ja näin saattoi olla uhrilammasta valitessaan varma, mikä niistä oli esikoinen ja valita juuri se.

Mitä Jumala pyrki sanomaan karitsan esikoisuudella? Sitä samaa, mitä ihmisen esikoisuudellakin:

3. Ruuben, sinä olet minun esikoiseni, minun voimani ja minun miehuuteni ensimmäinen, ensi sijalla arvossa, ensi sijalla vallassa. (1. Moos 49:3)

17. vaan hän tunnustakoon esikoisekseen hyljityn vaimon pojan ja antakoon hänelle kaksinkertaisen osan kaikesta, minkä omistaa. Sillä hän on hänen miehuutensa parhain; hänen on esikoisoikeus (5. Moos 21:17; kts. myös esikoissiunauksen sisältö 1. Moos 28:28-29)

Karitsa laumansa esikoisena puhui aivan tästä samasta, mistä ihmisenkin esikoisena olemisen eli siitä, että tämä karitsa oli lauman virheettömin, se oli paras, se oli johtaja.

Mutta kaikkien esikoisuus, ihmisten ja eläinten, kalpenee Kristuksen esikoisuuden rinnalla, vasta Hänessä esikoisuus saa täyden täyttymyksen ja merkityksen, Hän oli ja on aidosti ensimmäinen ja paras, voimakkain ja mahtavin, kaiken alku ja päänä kaiken johtaja. Mitä Raamattu sanokaan Hänen esikoisuudestaan:

(1) Jeesus oli **Marian esikoispoika** neitseestäsyntymisen kautta: "*Ja hän synnytti pojan, esikoisensa, ja kapaloi hänet ja pani hänet seimeen, koska heille ei ollut sijaa maatalossa.*" (**Luuk 2:7**) ja esikoispoikana Jeesus vietiinkin pian syntymänsä jälkeen temppeliin Herran eteen asetettavaksi ("*Jokainen miehenpuoli, joka avaa äidinkohdun, luettakoon Herralle pyhitetyksi*", **2:22-23**).

(2) Kristus on Jumalan ainokaisena Poikana Isän **Jumalan esikoispoika**: "*Sillä niin on Jumala maailmaa rakastanut, että hän antoi ainokaisen Poikansa, ettei yksikään, joka häneen uskoo, hukkuisi, vaan hänellä olisi iankaikkinen elämä.*" (**Joh 3:16**); "*Ja siitä, kun hän jälleen tuo esikoisensa maailmaan, hän sanoo: 'Ja kumartakoot häntä kaikki Jumalan enkelit.'*" (**Hepr 1:6**)

(3) Kristus on **esikoinen ennen kaikkea luomakuntaa**: "*15. ja hän on näkymättömän Jumalan kuva, esikoinen ennen kaikkea luomakuntaa. 16. Sillä hänessä luotiin kaikki, mikä taivaissa ja mikä maan päällä on, näkyväiset ja näkymättömät, olkoot ne valtaistuimia tai herrauksia, hallituksia tai valtoja, kaikki on luotu hänen kauttansa ja häneen, 17. ja hän on ennen kaikkia, ja hänessä pysyy kaikki voimassa.*" (**Kol 1:15-17**). Tätä on Kristuksen esikoisuus luomakuntaan nähden.

(4) Kristus on **ylösnousemuksen esikoinen**: "*että nimittäin Kristuksen piti kärsimän ja kuolleitten ylösnousemuksen esikoisena julistaman valkeutta sekä tälle kansalle että pakanoille.*" (**Apt 26:23**); "*20. Mutta nytpä Kristus on noussut kuolleista, esikoisena kuoloon nukkuneista. 22. ... kaikki tehdään eläviksi Kristuksessa, 23. mutta jokainen vuorollaan: esikoisena Kristus, sitten Kristuksen omat hänen tulemuksessaan*" (**1. Kor 15:20-23**).

Ennen Jeesuksen ylösnousemusta herätettiin Elian (1. Kun 17:22), Elisan (2. Kun 4:34-35; 13:21) ja Jeesuksen (Luuk 7:14-15; 8:55; Joh 11:43-44) kautta ihmisiä kuolleista, he nousivat kyllä ylös, mutta aina tähän samaan lihanruumiiseen kuollakseen myöhemmin uudestaan. Tosin ennen Jeesuksen ylösnousemusta Eenok (1. Moos 5:24; Hepr 11:5) ja Elia (2. Kun 2:11; Luuk 9:30-31) olivat nousseet taivaaseen kirkastetussa ruumiissaan kuolemaa näkemättä, lisäksi haudattu Mooses oli herätetty kirkastettuun ruumiiseen (5. Moos 34:6; Juuda 1:9; Luuk 9:30-31). Ja vielä Jeesuksen antaessa henkensä kerrotaan hautojen auenneen ja monien pyhien nukkuneiden ruumiiden nousseen ylös ja ymmärtääkseni kirkastettuun ruumiiseen (Matt 27:52-53) – tämä havainnollistaa vaihtokauppaperiaatteen: kun Kristus kuoli, toiset tehtiin eläviksi, kun Kristus suljettiin hautaan, toisten haudat aukenivat – , mutta näidenkin kaikkien kohdalla Jeesus oli "*kuolleitten ylösnousemuksen esikoinen*", vaikka ei ajallisesti, niin heidänkin ylösnousemuksensa perustui yksin Kristuksen ylösnousemukseen, sillä vain Hän on "*ylösnousemus ja elämä*" (**Joh 11:25-26**) ja "*kaikki tehdään eläviksi Kristuksessa*". Tätä on Kristuksen esikoisuus ylösnousemukseen nähden.

(5) Hän on **esikoinen veljiensä joukossa**: "*29. Sillä ne, jotka hän on edeltätuntenut, hän on myös edeltämäärännyt Poikansa kuvan kaltaisiksi, että hän olisi esikoinen monien veljien joukossa; 30. mutta jotka hän on edeltämäärännyt, ne hän on myös kutsunut; ja jotka hän on kutsunut, ne hän on myös vanhurskauttanut; mutta jotka hän on vanhurskauttanut, ne hän on myös kirkastanut.*" (**Room 8:29-30**) Jälleen Kristuksen esikoisuus on sitä, että yksin Hänen voimallaan (Hän on "*edeltämäärännyt*", "*kutsunut*", "*vanhurskauttanut*" ja "*kirkastanut*") me muutimme Hänen kaltaiseksi. Tätä on Kristuksen esikoisuus meihin nähden.

(6) **Kaikessa ensimmäinen**: "*Ja hän on ruumiin, se on: seurakunnan, pää; hän, joka on alku, esikoinen kuolleista nousseitten joukossa, että hän olisi kaikessa ensimmäi-*

nen." (**Kol 1:18**). Jos edellä olleet eivät kattaneet kaikkea, niin tämä jae osoittaa Kristuksen olevan kaikessa "ensimmäinen ja viimeinen, alku ja loppu" (**Ilm 22:13**), esikoinen ilman määrää.

Tähän yhteyteen on ilo mainita, että Kristuksen esikoisuus tuo myös Hänen omilleen esikoisuuden: me olemme Hänen "luotujensa esikoiset" (**Jaak 1:18**) ja seurakunta on taivaallinen "esikoisten juhlayoukko" (**Hepr 12:23**) ja täten me voimme nauttia kaikkia Jumalan lahjoittaman hengellisen esikoisoikeuden etuja siunauksineen (Ef 1:3s.) ja perintöoikeuksineen (Room 8:17; Ef 3:6). Tätä on Kristuksen esikoisuus meille.

ma 23.3. klo 18

6. Karitsa tuli olla urospuoli

5. Ja karitsanne olkoon ... urospuoli (12:5)

Pääsiäiskaritsan tuli olla urospuoli, joka oli naaraspuoleen eli uuheen verrattuna voimakkaampi ja uljaampi, ja eläinmaailmassa onkin usein näin.

Vastaava Kristukseen kohdistuva sukupuolivaatimus tulee ilmi jo protoevankeliumissa, missä sanotaan, että "se (vaimon siemen, viittaus neitseestä syntymiseen) on polkeva rikki sinun pääsi" (**1. Moos 3:15**): siinä paljastetaan käärmeen pään rikkipolkevan vaimon siemenen olevan miespuolinen, sillä "se" -sana (itse asiassa "hän") on maskuliinimuodossa. Myös muualla VT:ssa Messiaasta (= Kristuksesta) puhutaan "poikana" ja "miehenä", kuten:

14. *Sentähden Herra itse antaa teille merkin: Katso, neitsyt tulee raskaaksi ja synnyttää pojan ja antaa hänelle nimen Immanuel.* (**Jes 7:14**)

5. *Sillä lapsi on meille syntynyt, poika on meille annettu ...* (**Jes 9:5** Hän syntyi lapseksi, mutta Poikana Hän oli olemassa jo ennen syntymäänsä)

9. *Katso, sinulle on syntyvä poika; hänestä on tuleva rauhan mies, ja minä annan hänen päästä rauhaan kaikilta hänen ympärillään asuvilta vihollisilta, sillä Salomo(1) on oleva hänen nimensä ja minä annan rauhan ja levon Israelille hänen päivinensä.*

10. *Hän on rakentava temppelin minun nimelleni. Hän on oleva minun poikani, ja minä olen oleva hänen isänsä. Ja minä vahvistan hänen kuninkuutensa valtaistuimen ikuisiksi ajoiksi.* (**1. Aik 22:9-10** esikuvallinen ennustus Daavidin Pojasta, Jeesuksesta Kristuksesta)

7. *Minä ilmoitan, mitä Herra on säättänyt. Hän lausui minulle: "Sinä olet minun poikani, tänä päivänä minä sinut synnytin.* (**Ps 2:7**; ennustus koski Jeesusta ja Hänen kuolleista herättämistään: Apt 13:32-34; Hepr 1:5; 5:5)

Huom. Tässä sanottu "synnyttäminen" ei tarkoita sitä, etteikö Jeesus Poikana olisi ollut Isän tavoin ikuisesti olemassa, vaan tässä puhutaan Kristuksen kuolleista herättämisestä, ja sen olisi voinut ilmaista myös sanoin "tänä päivänä minä herätin sinut kuolleista" (kts. Room 1:4).

Jeesus Jumalan Poikana ja ihmiseksi syntyneenä miehenä täytti näin pääsiäislampaasta annetun "ja karitsanne olkoon urospuoli" -vaatimuksen.

7. Pääsiäislampaan nahasta valmistettiin puku

11. *Sitten teurastettiin pääsiäislampas, ja papit vihmoivat veren, jonka olivat ottaneet leeviläisten käsistä; ja leeviläiset nylkivät nahan.* (**2. Aik 35:11**)

Yleensä lampaat kerittiin (1. Moos 31:19; 38:12-13; 1. Sam 25; 2. Sam 13:23-24) ja vil-
lasta valmistettiin kylmältä suojaavia vaatteita (kelpo vaimo: Snl 31:13,19,21; Job: Job
31:20), jotka hohtavan valkoisina viittasivat myös puhtauteen ja syntien anteeksisaa-
miseen (Jes 1:18 *). Ja tässä sanottu pätee sanan täydessä merkityksessä siihen pu-
kuun, minkä me Kristuksessa saamme (**1. Kor 1:30**: "joka on tullut meille ... vanhurs-
kaudeksi ja pyhitykseksi"; **2. Kor 5:21**: "että me hänessä tulisimme Jumalan vanhurs-
kaudeksi")

* Jumala kuvasi puhtautta kahdella ilmaisulla (veriruskeat →) "lumivalkea" ja (purp-
uranpunaiset →) "villanvalkoinen" ehkä siksi, että kaikki lukijat eivät olleet koskaan
nähtäneet lunta, mutta todennäköisesti lampaita ja taas päin vastoin. Eli Jumala halusi
kaikkien ymmärtävän tämän viestin riippumatta missä päin maailmaa asuu. Vähän
samalla periaatteella kaikki tärkeät opinkohdat on ilmaistu usein eri ilmaisuin, koska
ne ovat niin rikkaita sisällöltään, että yksi ilmaisu ei voi mitenkään riittää, ja siksi, että
jos jonkun kohdan ilmaisu ei ole tuttu tai kääntäjä epäonnistuu siinä, niin jäljellä on
vielä monta kohtaa, jotka voivat olla ymmärrettäviä ja joissa toivon mukaan kääntäjä-
kin jo onnistuu ja kaikki kohdat lukemalla selviää Jumalan tarkoitus.

Pääsiäislammasta ei kuitenkaan keritty (**5. Moos 15:19** "älä myöskään keritse lampaa-
si esikoista"; asiayhteys osoittaa, että tämä säädös koski erityisesti pääsiäislammasta),
mutta tätä vastoin sen nahka nyljettiin erityisesti vaatteiden valmistamista varten. Täs-
tähän Herra Jumala oli antanut esimerkin jo paratiisissa pukemalla Aadamin ja Eevan
valmistamaansa syntialastomuuden poistavaan eläimen nahkapukuun! (1. Moos 3:21).
Ja Aabelin uhri osoittaa – näiden kahden uhrin välillä Herra ei ollut antanut mitään li-
säohjeita Hänelle kelpaavasta uhrista – tämän eläimen olleen lampaan (4:2,4). Hep-
realaiskirje kertoo myös, kuinka vainotut kristityt "ovat kierrelleet ympäri lampaanna-
hoissa ja vuohennahoissa" (**Hepr 11:37**; he pukeutuivat uhrieläimen nahkaan ja heistä
tuli uhrilampaita, sellaisia, millaisen puhun he olivat päällensä pukeneet; vrt. Elian pu-
ku: karvanahka, 2. Kun 1:8; Johannes Kastajan puku: kamelinkarvoista, Matt 3:4).

Kristus on meidän pääsiäislampaamme ja meille kuuluvat sanat:

14. vaan pukekaa päällenne Herra Jeesus Kristus ... (**Room 13:14**)

27. Sillä kaikki te, jotka olette Kristukseen kastetut, olette Kristuksen päällenne puke-
neet. (**Gal 3:27**) – ja Kristukseen kastaminenhan on aina Hänen kuolemaansa kasta-
mista (Room 6:3).

Tämän sisäisen ihmisen eli sydämen tasolla Kristukseen pukeutumisen mahdollistava
toimenpide tuli havainnollistettua näkyvästi ristin juurelle:

31. Ja kun he olivat häntä pilkanneet, riisuivat he häneltä vaipan, pukivat hänet hänen
omiin vaatteisiinsa ja veivät hänet pois ristiinnaulittavaksi. (**Matt 27:31**)

23. Kun sotamiehet olivat ristiinnaulinneet Jeesuksen, ottivat he hänen vaatteensa ja
jakoivat ne neljään osaan, kullekin sotamiehelle osansa, sekä ihokkaan. Mutta ihokas
oli saumaton, kauttaaltaan ylhäältä asti kudottu.

24. Sentähden he sanoivat toisillensa: "Älkäämme leikatko sitä rikki, vaan heittäkääm-
me siitä arpaa, kenen se on oleva"; että tämä kirjoitus kävisi toteen: "He jakoivat kes-
kenänsä minun vaatteeni ja heittivät minun puvustani arpaa". Ja sotamiehet tekivät
niin. (**Joh 19:23-24**; sotamiehiä näyttää olevan neljä, kukin sai ensin Jeesuksen vaat-
teista oman, sitten yhdestä heitettiin arpaa; juutalaisella oli yleensä nämä viisi vaatetta:
viitta, sen alla ihokas, vyö, kengät ja kipa/lakki)

Mistä luonnollisista vaatteista Kristus luopui ja riisuutui ristille mennessään, siihen soti-
laat saattoivat pukeutua, sen omakseen saada. Mutta suurinta tässä on se, että mistä
kaikesta Kristus riisuutui ja luopuikaan jo ihmiseksi tullessaan (kuten: alistui Isän vallan
alle, otti orjan muodon, luopui näkyvästä kirkkaudesta, tuli paikkaarajoitteiseksi, lisäk-
si koki nälkää, janoa ja väsymystä), mutta ennen kaikkea ristille mennessään (kuten:

puhtaus, pyhyys, synnittömyys, vanhurskaus), siihen me voimme pukeutua ja sen me voimme itsellemme saada (Fil 2:5-7; 2. Kor 5:21; Gal 3:13; 1. Piet 2:24)! Ristillä tapahtui siis vaihtokauppa: Kristus antoi meille, mitä Hänellä oli ja Hän otti itselleen sen mitä meillä taas oli.

8. Karitsa valittiin ja merkattiin etukäteen

3. ... *Tämän kuun kymmenentenä päivänä ottakoon kukin perheenisäntä itsellensä karitsan ... (12:3)*

Laumasta tuli valita virheetön karitsa pääsiäislampaaksi etukäteen, selvästi ennen kuin Jumalan asettama määrähetki tuli. Vastaavasti Jeesus Kristus oli edeltä käsin valittu ja "merkattu" uhrikaritsaksi ja pääsiäislampaaksi useiden toimesta:

(1) Jumalan kolminaisuus, **Isä, Poika** ja **PH**, olivat ennen ikuisia aikoja keskinäisessä neuvonpidossaan sopineet työnjaon: Poika Jeesus Kristus valittiin uhrilampaaksi, Jumalan Karitsaksi, aikanaan luomalleen ihmiselle. Apostolit sanoivatkin:

27. *Sillä totisesti, tässä kaupungissa kokoontuivat sinun pyhää Poikaasi Jeesusta vastaan, jonka sinä olet voidellut, sekä Herodes että Pontius Pilatus pakanain ja Israelin sukukuntain kanssa,*

28. *tekemään kaiken, minkä sinun kätesi ja päätöksesi oli edeltämäärännyt tapahtuvaksi. (Apt 4:27-28)* – Jumala oli siis edeltä päättänyt kaikki ristintapahtumat tapahtuvaksi juuri niin kuin ne tapahtuivat.

Ja milloin tämä Jumalan päätös ja valinta tapahtui? Syntiinlankeemuksen jälkeenkö? Ei, kuuntelepa.

19. *vaan Kristuksen kalliilla verellä, niinkuin virheettömän ja tahrattoman karitsan,*

20. *hänen, joka tosin oli edeltätiedetty jo ennen maailman perustamista ... (1. Piet 1:19-20)*

8. *Sitä kumartavat kaikki maan päällä asuvat - kaikki ne, joiden nimi ei ole kirjoitettuna maailman perustamisesta alkaen teurastetun Karitsan elämänkirjaan. (Ilm 13:8 RK = Raamattu kansalle ja ~ JKR = Jumalan kansan Raamattu)*

Lunastus Kristuksen ristintyön kautta oli siis päätetty Jumalan suunnitelmissa jo ennen maailman perustamista. Syntiinlankeemuksen tapahduttua Jumalan ei siis tarvinnut ryhtyä kuin paniikissa suunnittelemaan ja kehittelemään jotain korjatakseen ihmisen lankeemuksen seuraukset.

Mielenkiintoista on näkökulma, että ihmiset tietämättään sitten aikanaan toteuttivat omalla tekemisellään ja valinnallaan Jumalan pelastussuunnitelmaa ja Hänen ikuista valintaansa.

Alkuun Jeesusta siis säilytettiin valittuna Jumalan Karitsana taivaassa, kunnes lihaksitulemisen aika koitti:

21. *Taivaan piti omistaman hänet niihin aikoihin asti, jolloin kaikki jälleen kohdallensa asetetaan... (Apt 3:21)*

4. *Mutta kun aika oli täytetty, lähetti Jumala Poikansa, vaimosta syntyneen, lain alaiseksi syntyneen,*

5. *lunastamaan lain alaiset ... (Gal 4:4-5)*

(2) Jeesuksen sanojen mukaan **koko VT** oli ennustanut ja valinnut juuri Hänet edeltä käsin Jumalan uhrikaritsaksi:

26. *Eikö Kristuksen pitänyt tätä kärsimän ja sitten menemän kirkkauteensa?"*

27. *Ja hän alkoi Mooseksesta ja kaikista profeetoista ja selitti heille, mitä hänestä oli kaikissa kirjoituksissa sanottu. (Luuk 24:26-27,44-46; 18:31-33)*

Yksittäinen ennustuksen kohta saattoi toteutua useankin kohdalla (esim. Beetlehemissä syntyminen), mutta mitä useampia ennustuksia katsotaan, niin niiden täyttävien joukko harveni – ja lopulta ylhäiseen yksinäisyyteen jäi vain Jeesus!

(3) Syntymänsäkin hetkellä Hänet merkattiin:

7. *Ja hän synnytti pojan, esikoisensa, ja kapaloi hänet ja pani hänet seimeen, koska heille ei ollut sijaa majatalossa.*

12. *Ja tämä on teille merkinä: te löydätte lapsen kapaloituna ja seimessä makaamassa." (Luuk 2:7,12)*

Jo syntymän hetkellä Hänellä ei ollut sijaa, Hänet kapaloitiin ja Hän makasi seimessä. Nämä olivat kaikki seikkoja, jotka toteutuivat sanan täydessä merkityksessä Hänen ollessaan ristillä (ristille koska ei ollut tilaa ja sijaa: "*Vie pois, vie pois, ristiinnaulitse hänet!*", **Joh 19:15**) ja haudassa (käärinliinat). Seimi oli ruoan paikka, ruokapöytä ja risti on alttari, siellä Kristuksen ruumis on murrettuna, meille ruokana.

Jälleen tässä voidaan todeta, että muutamat enkelin lausumat merkit saattoivat toteutua useammankin kohdalla, mutta kaikki neljä vain ja yksi Jeesus-lapsen kohdalla. Samoin kaikki ristintapahtumista kerrottu toteutui vain ja yksin Jeesuksen kohdalla.

(4) Ylipapit, kirjanoppineet ja fariseukset tekivät etukäteen päätöksen Jeesuksen tappamisesta:

19. *Ja kirjanoppineet ja ylipapit tahtoivat ottaa hänet sillä hetkellä kiinni, mutta he pelkäsivät kansaa; sillä he ymmärsivät, että hän oli puhunut sen vertauksen heistä.*

20. *Ja he vartioivat häntä ja lähettivät hänen luokseen hurskaiksi tekeytyviä urkkijoita, saadakseen hänet kiinni jostakin sanasta, niin että voisivat antaa hänet esivallalle ja maaherran käsiin. (Luuk 20:19-20)*

2. *Ja ylipapit ja kirjanoppineet miettivät, kuinka saisivat hänet surmatuksi; sillä he pelkäsivät kansaa. (Luuk 22:2)*

19. ... *Miksi tavoittelette minua tappaaksenne? (Joh 7:19)*

49. *Mutta eräs heistä, Kaifas, joka sinä vuonna oli ylimmäinen pappi, sanoi heille: "Te ette tiedä mitään"*

50. *ettekä ajattele, että teille on parempi, että yksi ihminen kuolee kansan edestä, kuin että koko kansa hukkuu".*

51. *Mutta sitä hän ei sanonut itsestään, vaan koska hän oli sinä vuonna ylimmäinen pappi, hän ennusti, että Jeesus oli kuoleva kansan edestä*

53. *Siitä päivästä lähtien oli heillä siis tehtynä päätös tappa hänet. (Joh 11:49-51,53)*

Muutama lisäsana Kaifaasta ja hänen ennustuksestaan:

Raamattu mukaan "*luonnollinen ihminen ei ota vastaan sitä, mikä Jumalan Hengen on; sillä se on hänelle hullutus, eikä hän voi sitä ymmärtää, koska se on tutkisteltava hengellisesti*" (**1. Kor 2:14**). Kun Kaifas ennusti Jeesuksen kuolemaan liittyvää, hän puhui Bileamin aasina (**2. Piet 2:16** "*mykkä juhta puhui ihmisen äänellä*") ymmärtämättä sanojensa hengellistä merkitystä: omasta mielestään hän lausui poliittisen viisauden, että olisi parempi uhrata yksi mies, vaikka viatonkin, kuin että roomalaiset tulisivat ja kukistaisi koko kansan (Miksi roomalaiset kukistaisivat? Jos kansa huutaisi Jeesuksen Messiaakseen, niin he tulkitsisivat sen kapinaksi ja ottaisivat juutalaisista kovemman otteen kaventaen heidän jo nyt rajoitettua valtaansa). Tarkoitus pyhittäisi likaisetkin keinot.

Kun Jeesus myöhemmin Kaifaan eteen vietyä tunnusti olevansa Kristus, Jumalan Poika (Matt 26:57-66; kts. Joh 10:31-33), se oli varmasti heille helpotus, sillä nyt he saivat mielestään oikein Mooseksen lain nojalla tuomita Jeesuksen Jumalan pilkasta kuolemaan: "*joka Herran nimeä pilkkaa, rangaistakoon kuolemalla*" (**3. Moos 24:16**; näinhän oli käydä jo kerran aiemminkin, Joh 10:31-33).

Vaikka Kaifas ylimmäisenä pappina oli kelvoton viran haltija ja hän lausui sanansa pahasta sydäimestä, niin virka oli kuitenkin Jumalan säätämä – vrt. ”*ei ole esivaltaa muutoin kuin Jumalalta; ne, jotka ovat, ovat Jumalan asettamat*” (**Room 13:1**); näin aina siitä huolimatta kuinka paha esivalta on! – , ja niin Jumala toimi viran välityksellä ja tietämättään ja tarkoittamattaan Kaifas lausui profetian rististä ja sovituskuolemasta (Joh 10:14-17; Room 5:6,8; 1. Tess 5:9-10; 1. Piet 3:18; Jes 53:6,11), tahtomattaan hänestä tuli Jumalan suuren totuuden välittäjä: Jeesus tulisi kuolemaan kansan edestä – ja kuten me tiedämme: koko maailman edestä (Joh 1:29; 3:16; 4:42; 1. Joh 2:2; 4.9; Ef 2:13-14; Gal 3:28).

(5) Juudas Iskariot merkkasi Jeesuksen etukäteen:

3. *Niin saatana meni Juudaaseen, jota kutsuttiin Iskariotiksi ja joka oli yksi niistä kahdestatoista.*

4. *Ja tämä meni ja puhui ylipappien ja pyhäkön vartioston päällikköjen kanssa, miten hän saattaisi hänet heidän käsiinsä.*

5. *Ja he ihastuivat ja sitoutuivat antamaan hänelle rahaa.*

6. *Ja hän lupautui ja etsi sopivaa tilaisuutta kavaltaakseen hänet heille ilman melua.*

(Luuk 22:3-6)

(6) Kansa vapautti Barabbaan ja valitsi Jeesuksen ristiinnaulittavaksi:

39. *Mutta te olette tottuneet siihen, että minä päästän teille yhden vangin irti pääsiäisenä; tahdotteko siis, että päästän teille juutalaisten kuninkaan?”*

40. *Niin he taas huusivat sanoen: "Älä häntä, vaan Barabbas!" Mutta Barabbas oli ryöväri. (Joh 18:39-40)*

Jeesus oli näin pääsiäislampaan tavoin edeltä valittu ja merkattu Jumalan Karitsaksi ja Pääsiäislampaaksi Jumalan toimesta jo ennen ikuisia aikoja, mutta myös maanpäällisen elämänsä aikana useiden ihmisten toimesta – vaikkakin he täyttivät Kirjoituksia tietämättään (Apt 2:23; 3:17-18; 4:27-28; vrt. 1. Tim 1:13; Hepr 5:2).

9. Valittu karitsa pidettiin tallella neljän päivän ajan ennen teurastamistaan

6. *Ja pitäkää se tallella neljänteentoista päivään tätä kuuta; silloin Israelin koko seurakunta teurastakoon sen ... (12:6)*

Karitsa valittiin 10. päivänä (12:3), mutta sitä säilytettiin neljä päivää **14.** päivään eli pääsiäiseen saakka, jolloin se teurastettiin. Tämä neljä (4) päivää ennen teurastamista tapahtuva talteen ottaminen, merkattuna ja valittuna oleminen, toteutui Jeesuksen, Jumalan Karitsan, kohdalla kolmella tavalla ajateltuna:

(1) Paratiisissa syntiinlankeemuksen jälkeen Jumala valmisti Aadamille ja Eevalle puvut nahasta teurastamalla eläimen. Ja Aabelin uhri osoittaa, kuten eilen näimme, Jumalan valinnan kohdistuneen useiden eläinten joukosta juuri lampaaseen, karitsaan. Näin Kristus tuli esikuvallisesti ajatellen valituksi jo paratiisissa Jumalan uhrikaritsaksi ja pääsiäislampaaksi – mutta kuinka kauan ennen sitä pääsiäistä, jolloin Hänet uhrattaisiin? Eikö 4000 vuotta ennen (syntiinlankeemus tapahtui 1. vuosituhatvuoden alussa, paljon ennen kuin Adam täytti 130 vuotta: 1. Moos 5:3) eli neljä (4) päivää ennen, sillä onhan Raamatussa periaate, jonka mukaan ”*tuhat vuotta (on) kuin yksi päivä*” (**2. Piet 3:8**; Ps 90:4).

(2) Johannes Kastaja esitteli Jordanilla Jeesuksen Israelin kansalle ”Jumalan Karitsana”:

29. ... ”*Katso, Jumalan Karitsa, joka ottaa pois maailman synnin!*” (**Joh 1:29,36**)

Tästä hetkestä kului n. 4 vuotta siihen pääsiäiseen, jolloin Hänet uhrattiin Golgatalla Karitsana ja pääsiäislampaana. Raamatussa on voimassa myös muuntoperiaate "*päivä vuodeksi luettuna*" (**4. Moos 14:34**; Hes 4:5-6) ja näin voidaan taas sanoa, että Jeesus otettiin pääsiäislampaan tavoin talteen ja merkattiin Jordanilla (myös siellä toimitettu kaste puhui Hänen kuolemastaan!) uhrikuolemaansa varten neljä päivää ennen h-hetkeä Golgatalla.

Tämä Hänen säilymisensä määrähetkeen saakka oli monesti uhattuna: Sen lisäksi, että Herodes etsi Jeesusta surmatakseen Hänet jo lapsena (Matt 2:13-16), niin Nasaretissa toimintansa alussa Jeesus yritettiin syöstä jyrkänteeltä alas (Luuk 4:28-30) ja myöhemminkin Häntä yritettiin ottaa kiinni ja surmata ennen aikojaan (Luuk 20:19-20; Joh 10:31), mutta mikään näistä ei onnistunut. Miksi? "*Sillä hänen hetkensä ei ollut vielä tullut.*" (**Joh 7:30; 8:20**). Mutta kun hetki tuli, niin silloin se onnistui.

(3) On vielä kolmaskin tapahtumasarja, missä sekä pääsiäislampaan että Jeesuksen talteen ottaminen 10. päivänä ja surmaaminen 14. päivänä kulkevat käsikädessä – ja tämä nyt ilman aikamuunnoksia:

Jeesus oli sanonut, että "*ei sovi, että profeetta saa surmansa muualla kuin Jerusalemissa*" (**Luuk 13:33**) ja niin Hän pääsiäislampaasta annetun säädöksen mukaisesti **saapuikin** palmusunnuntaina – kuten eilen jo näimme – Jumalan Karitsana **Jerusalemiin** samanaikaisesti Beetlehemin kedoilta kaupunkiin tuotujen pääsiäiskaritsoiden kanssa eli juuri tuona **10. päivänä** kyseistä niisankuukautta (NOVUM) (Joh 12:1,12) ja Johanneksen mukaan Hän kuoli ristillä 14. päivänä, samana päivänä ja samoihin kellonaikoihin pääsiäislampaiden kanssa (Joh 18:28).

Näin Jeesus monellakin tapaa täytti vaatimuksen pääsiäislampaan talteen ottamisesta neljä (4) päivää ennen teurastamista.

10. Karitsa tuli teurastaa iltahämärässä

6. ...teurastakoon sen iltahämärässä. (12:6)

Tarkka käänös ilmaisulle "*iltahämärässä*" on "*iltojen välissä*". [Tämä sanapari "välissä" ja "ilta, (auringon)lasku" esiintyy VT:ssa samassa jakeessa vain kaksi kertaa, tässä ja 2. Moos 16:12:ssa.]

Tätä erikoista ilmaisua on selitetty juutalaisella tavalla puhua kahdesta illasta: ensimmäinen alkoi heti puolilta päivin auringon alkaessa laskemaan, hämärtymään, ja toinen ilta oli normaali päivän päättävä ilta. Näin tämä ainutlaatuinen ilmaisu "*iltojen välissä*" puhuisinkin vain mistä tahansa iltapäiväajasta.

Itse näen ilmaisussa olevan joitain enemmän: Siinä oli profeetallinen etukäteisilmoitus siitä, mitä ainutlaatuista ristin päivänä tapahtui: Auringon kannalta päivä alkoi normaalisti, mutta puolen päivän aikaan aurinko pimeni eli tuli yllättävä ilta ja yö keskellä päivää. Klo 15 aurinko taas syttyi uudelleen eli tuli aamu, jo toinen aamu tuona päivänä. Siitä aurinko sitten laski vähin erin ja n. klo 18 oli edessä normaali ilta, mutta tuon päivän aikana siis jo toinen ilta. Ja milloin Raamatun mukaan Jeesus kuoli? Näiden kahden illan välissä eli heti klo 15 jälkeen.

Tämä on mielestäni se, mihin Herra profeetallisesti 2. Moos 12:6:ssa viittasi.

Raamattu kertoo, miten aurinko kerran pysähtyi keskitaivaalle päiväkaudeksi (Joos 10:13-14, ns. Joosuan pitkä päivä), mutta tuona pitkänäkin päivänä oli vain yksi ilta, se normaali ilta. Raamattu kertoo myös, miten aurinko yhden kerran siirtyi muutaman tunnin ("*kymmenen astetta*", "*kymmenen askelmaa*") taaksepäin Aahaan aurinkokellossa (**2. Kun 20:9-11**), mutta tuonakin päivänä oli vain yksi ilta, se normaali ilta. Mutta sellaista päivää, missä aurinko pimeni keskellä päivää (toteutui Aam 8:9: tuomionpäivänä "*teen maan pimeäksi keskellä kirkasta päivää*") syttyäkseen myöhemmin uudelleen ja

tuoden tuohon päivään näin kaksi iltaa (**Aam 8:9** sanoo lisäksi: "*minä annan auringon laskea sydänpäivällä*"!), ei ollut tapahtunut koskaan aikaisemmin, vaan tämä oli ensimmäinen kerta – ja Jeesus kuoli pääsiäislampaasta annetun ennustuksen mukaisesti näiden kahden ainutlaatuisesti aikaansaadun illan välissä, samaan aikaan pääsiäislampaiden kanssa (kts. Joh 18:28: Johanneksen evankeliumin mukaan pääsiäislampaita ei oltu siis teurastettu vielä ristiinnaulitsemispäivän aamuna, vaan ne teurastettiin iltahämärissä eli samaan aikaan kuin Jeesus Karitsana kuoli ristillä).

Oletko ajatellut, että auringon pimeneminen myötäeli parasta aikaan tapahtuvaa hengellistä todellisuutta: tuon pimeyden aikana ristillä oleva Kristus synniksi (2. Kor 5:21) ja kiroukseksi (Gal 3:13) tehtynä, Jumalan hylkäämänä (Matt 27:46) sammui ja pimeni Jumalan aurinkona (Matt 17:2), maailman valona ja valkeutena (Jes 9:1; Luuk 1:78-79; Joh 1:4-9; 8:12; 2. Kor 4:6) ja Hän itsekin joutui hetkeksi pimeyteen (Luuk 22:53; Mark 14:65; Matt 27:45-47; Ps 18:12; 88:7). Tuo päivä oli varsinainen pimeyden ja synkeyden päivä (Jooel 2:1-2; Sef 1:14-15; Aam 8:9).

Näin Jeesus edelleen kohta kohdalta täytti pääsiäislampaasta annettuja säädöksiä – ja tästä me jatkamme ensi kerralla.

ti 24.3. klo 18

11. Karitsan luuta ei saanut rikkoa

46. ... Älkää myöskään rikkoko sen luuta. (12:46 RK)

Tämä oudolta kuulostava vaatimus hankaloitti teurastetun karitsan jatkokäsittelyä: oli varottava hentojenkin luiden katkeamista. Mutta näissä sanoissa ilmeni 1400 vuoden päähän ulottuvat Kristusta koskeva profetia ja tiedonsana. Johannes kertoo tuosta päivästä:

31. *Koska silloin oli valmistuspäivä, niin - etteivät ruumiit jäisi ristille sapatiksi, sillä se sapatinpäivä oli suuri - juutalaiset pyysivät Pilatukselta, että ristiinnaulittujen sääriluut rikottaisiin ja ruumiit otettaisiin alas.*

32. *Niin sotamiehet tulivat ja rikkoivat sääriluut ensin toiselta ja sitten toiselta hänen kanssaan ristiinnaulitulta.*

33. *Mutta kun he tulivat Jeesuksen luo ja näkivät hänet jo kuolleeksi, eivät he rikkoneet hänen luutaan,*

36. *Sillä tämä tapahtui, että kirjoitus kävisi toteen: "Älköön häneltä luuta rikottako" (Joh 19:31-33,36; jakeessa 36 Johannes jälleen samaistaa Jeesuksen ja Egyptin pääsiäiskaritsan)*

Normaalisti naulitut saivat kitua ristillä rauhassa kuolemaansa saakka (kesti joskus jopa muutamia vuorokausia), mutta nyt siihen ei ollut aikaa, koska sapatiti alkoi ja loppui kolme tähteä illan hämärtyessä erottui taivaalla) ja ruumiit piti saada sitä ennen alas*. Siksi ristiinnaulittujen sääriluut päätettiin rikkoa, että he puutoaisivat yksin käsien varaan, uupuisivat hengittämään ja kuolisivat nopeasti tukehtumalla.

* Mooseksen lain mukaan hirteen ripustetut tuli haudata ennen tulevaa yötä (5. Moos 21:22-23; Joos 8:29; 10:26-27), mutta ilmeisesti tapa Rooman hallitessa oli muuttunut: ruumiiden poisottamista ristiltä perusteltiin sapatiti alkamisella eikä yön tulemisella. Jos siis ristiinnaulitsemispäivä olisi ollut mikä muu viikonpäivä tahansa kuin sapatiti aatto, niin luiden rikkomista ei olisi tarvinnut tehdä, sillä aika olisi näännyttänyt ristiinnaulitut ilman tätäkin eikä Jeesuksen varjeltuminen siltä olisi ollut maininnan

arvoinen asia. Näin säädös pääsiäislampaasta ei vain ennustanut Jeesuksen kuolevan pääsiäisenä, vaan senkin, että tuolloin tulisi olemaan sapatin aatto. Myös Jeesuksen ruumiin haudassa lepääminen (Apt 2:26) sopii hyvin haudassa olemiseen sapatina.

Ja niin kahden elossa olevan ryövärin sääriluut rikottiin, mutta koska Jeesus oli vastoin kaikkia odotusarvoja jo kuollut – Pilatuskin ihmetteli tätä nopeaa kuolemista (Mark 15:44) – , sotamies ei rikkonut Hänen sääriluitaan ja näin toteutti tietämättään pääsiäislampaasta annettua säädöstä "*älkää rikkoko sen luita*". Tämä johti kuitenkin toiseen tekoon: "*yksi sotamiehistä puhkaisi keihäällä hänen kylkensä, ja heti vuoti siitä verta ja vettä.*" (19:34) ja näin hän tietämättään toteutti toisenkin profetian: "*Ja vielä sanoo toinen kirjoitus: 'He luovat katseensa häneen, jonka he ovat lävistäneet'*". (19:37; Sak 12:10).

Mutta jäljellä on vielä kysymys: miksi Jeesus oli kuollut jo tuossa vaiheessa? Raamattu vastaa: "*Kun Jeesus tiesi, että kaikki jo oli täytetty...*", niin Hän "*... kallisti päänsä ja antoi henkensä.*" (Joh 19:28,30). Jeesus ei siis kuollut fyysistä heikkouttaan menehtymällä, kuten kahta puolen olevat ryövärit ja me muut ihmiset – Jeesushan kykeni huuutamaan voimakkaasti juuri ennen kuolemaansa (Matt 27:50). Hän siis kuoli antamalla henkensä. "*Ei kukaan sitä minulta ota, vaan minä annan sen itsestäni*" sanoi Jeesus (10:18). Hän tuli ihmiseksi vapaaehtoisesti (Hepr 10:5-10; Fil 2:5-7), Hän kantoi ruumiissaan syntimme ja sairautemme ristipuulle vapaaehtoisesti (Matt 26:53-54; Fil 2:8) ja loppuviimeksi Hän antoi henkensä vapaaehtoisesti. Hän kuoli antamalla henkensä haluamallaan hetkellä, voittajana, kaiken suorittaneena, työnsä päätökseen saattaneena, kuten huuto "*Se on täytetty*" (Joh 19:30) osoittaa.

12. Karitsan verta ei sivelty kynnykselle

7. Ja he ottakoot sen verta ja sivelkөөt sillä molemmat pihtipielet ja ovenpäällisen niissä taloissa, joissa he sitä syöväät. (12:7,22)

Mihin karitsan verta tuli sivellä ja mihin ei? Verta tuli sivellä molempiin pihtipieliin (pysytypuihin) ja ovenpäälliseen, mutta ei kynnykselle jaloin tallattavaksi. Ehkä tämä kuva oli Heparalaiskirjeen kirjoittajalla mielessä hänen sanoessa:

28. Joka hylkää Mooseksen lain, sen pitää armotta kahden tai kolmen todistajan todistuksen nojalla kuoleman:

29. kuinka paljoa ankaramman rangaistuksen luulettekaan sen ansaitsevan, joka tallaa jalkoihinsa Jumalan Pojan ja pitää epäpyhänä liiton veren, jossa hänet on pyhitetty, ja pilkkaa armon Henkeä! (Heb 10:28-29)

Veren tallaaminen kuvaa siis sen häpäisemistä ja sen merkityksen hylkäämistä. Siksi karitsan verta ei sivelty kynnykselle ja siksi Kristuksen verta ei saa tallata., vaan Hänen kallis verensä tulee pitää pyhänä ja arvossa.

13. Karitsan oveen sivelty veri suojasi sisäpuolella olevat

13. Ja veri on oleva merkki, teille suojelukseksi, taloissa, joissa olette; sillä kun minä näen veren, niin minä menen teidän ohitsenne, eikä rangaistus ole tuhoava teitä ...

22. ... Älköönkä kukaan menkö ulos talonsa ovesta ennen aamua.

23. Sillä Herra kulkee rankaisemassa egyptiläisiä; mutta kun Herra näkee veren ovenpäällisessä ja molemmissa pihtipielissä, menee hän sen oven ohi eikä salli tuhoojan tulla teidän taloihinne teitä vitsauksella lyömään. (12:13,22-23,27)

Jumala oli antanut tähän mennessä yhdeksän (9) vitsauksen kohdata Egyptiä. Neljänestä (4. →) vitsauksesta eteenpäin Herra oli erottanut Goosenin maan (8:22) eli israelilaisten asuinalueen, etteivät vitsaukset koskettaneet sitä eikä siellä asuvia. Mutta tämä viimeinen vitsaus, esikoisten surma, kosketti jälleen kaikkia ilman mitään erotus-

ta. Ainoastaan oveen sivelty karitsan veri antoi sisäpuolella oleville suojan tuhoajan lyönniltä (vrt. Hes 9:6), surmanekelin miekalta (Ps 78:49-51; 1. Aik 21:12,15).

Mihin veren antama suoja perustui? Koska Jumalan sanan mukaan elämä (= "sielu" VT:ssa) on veressä (3. Moos 17:11), niin sivelty veri ovesa kertoi Jumalalle ("*kun minä näen veren*"), että kuolema oli jo vierailut tässä kodissa, esikoiskaritsa oli jo antanut viattoman elämänsä esikoisen puolesta. Siksi ja vain siksi tuhoaja meni tämän kodin ohitse, mutta iski kuolettavasti kaikkialla, missä veren merkkiä ei ollut – sillä jo tuolloin oli voimassa sanat: "*ilman verenvuodatusta ei tapahdu anteeksiantamista.*" (**Heb 9:22**)

Tähän kohtaan on sopivaa nostaa esiin kaksi tämän kertomuksen sukulaiskertomusta:

(1) Portto Raahabin pelastuminen Jerikosta (Joos 2,6)

Portto Raahab sukulaisineen asui syntiensä tähden tuomitussa, tuhon omaksi vihittävässä Jerikossa. Raahab tiesi tämä ja uskoi että näin tulee tapahtumaan, sillä hän oli kuullut Herran suurista teoista, kuinka Hän oli kuvannut Kaislameren vedet israeliläisten tieltä ja mitä Hän oli tehnyt Jordanin tuolla puolella kahdelle amorilaisten kuninkaalle (2:10). Siksi hän otti rauha mielessä Joosuan lähettämät vakoojat vastaan, suojeli heitä henkensä uhalla ja tunnusti heille uskonsa Israelin Jumalaan pyytäen armoa ja henkiin jättämistä:

12. Niin vannokaa nyt minulle Herran kautta, että niinkuin minä olen tehnyt teille laupeuden, tekin teette laupeuden minun isäni perheelle; ja antakaa minulle varma merkki siitä,

13. että jätätte eloon minun isäni, äitini, veljeni, sisareni ja kaikki heidän omaisensa ja pelastatte meidät kuolemasta." (Joos 2:12-13)

Ja hän sai vastauksen ja vakuutuksen – joka oli kuitenkin ehdollinen:

17. Niin miehet sanoivat hänelle: "Me olemme vapaat siitä valasta, jonka meille vannot,

18. jollet sinä, kun me tulemme tähän maahan, sido tätä punaista nauhaa siihen ikkunaan, josta laskit meidät alas, ja kokoa isääsi, äitiäsi, veljiäsi ja isäsi koko perhettä luoksesi taloon.

19. Ja kuka vain menee talosi ovesta ulos, sen veri tulkoon hänen oman päänsä päälle, ja me olemme vastuusta vapaat; mutta kuka vain on sinun kanssasi talossa, sen veri tulkoon meidän päämme päälle, jos kenen käsi sattuu häneen." (2:17-19)

Ja heti tämän jälkeen kerrotaan miten Raahab "*sitoi sen punaisen nauhan ikkunaan.*" (**2:21**)

Raahabin asunto oli kiinni muurissa ja ovi oli sen sisäpuolella, mutta ikkuna, josta hän laski vakoojat alas ja mihin hän sitoi saamansa punaisen nauhan, oli muurin ulkopinnassa. Kun israeliläiset sitten tulivat ja kiersivät Jerikon muureja, he näkivät seitsemän päivän ajan Raahabin ikkunaansa sitoman verenvunaisen (alkukieli) nauhan, liiton merkin ja pelastuksen takeen. Ja kun Jeriko tuhottiin, niin Raahab ja kaikki hänen huoneessa olevat pelastettiin miekan terältä (6:17, 23-25). Matteuksen evankeliumi osoittaa mitä muuta tämä pelastus tarkoitti: Raahab avioitui Juudan sukukuntaan kuuluvan kanssa, hänestä tuli Ruutin kirjasta tunnetun sukulunastajan, Kristuksen esikuvan, Booaan, äiti, ja vieläkin enemmän: hänestä tuli Kristuksen kantaäiti (Matt 1:5).

Näin suuri pelastus on (Hepr 2:3), näin suuria asioita seurasi yhden syntisen pelastumisesta! Ja tämä voi toistua vielä tänäkin päivänä meidän kohdallamme ja meidän kauttamme: koko perhekunta ja suku voi pelastua kauttamme (Apt 11:14) kuten Raahabin kohdalla tapahtui.

Sekä Jerikossa että Egyptissä kuuliaisuus Herran sanalle ja verenvunaisen merkin, nauhan tai sivelyn, nähtäväksi asettaminen takasivat pelastuksen huoneessa oleville (Joos 6:21; 2. Moos 12:23).

(2) Jerusalemin asukkaiden pelastuminen tuhoojaenkelin miekalta (2. Sam 24; 1. Aik 21)

Daavidin aikana Herran lähettämä tuhoojaenkeli oli liikkeellä surmaamassa synnin rangaistuksena Israelin kansaa ja kaatuneita oli jo 70 000. Kun Daavid näki Herran enkelin seisovan maan ja taivaan välillä Araunan (Ornanin) puimatantereeseen kohdalla kädesssänsä paljastettu miekka ojennettuna Jerusalemin yli, tuli hänelle Herran sana: *"Mene ja pystytä Herralle alttari jebusilaisen Araunan (= Ornanin) puimatantereelelle"* (2. Sam 21:18) eli siihen kohtaan, missä Herran enkeli seiso paljastettu miekka kädessään. Daavid teki näin, teurasti ostamansa härät *"ja kun hän huusi Herraa, vastasi Herra tulella, jonka hän lähetti taivaasta polttouhrialttarille"* (1. Aik 21:26; tuli ehkä enkelin miekasta 1. Moos 3:24; vrt. Tuom 6:21).

Mutta mitä tapahtui tämän jälkeen, on tärkeintä:

27. Ja Herra käski enkelin pistää miekkansa tuppeen. (21:27; vrt. miekka ei tuppeen: Jer 47:6-7; Hes 21:2-5)

Miksi Herran käski enkelin pistämään miekkansa tuppeen, miksi Jerusalemin asukkaita ei tuhottu niin kuin muita? Siihen on vain yksi oikea vastaus: Daavidin kädessä ollut miekka oli surmannut härät Jerusalemin asukkaiden sijaisuhrina ja näin Jumalan miekka sai mitä se Herran lain edustajana oli vaatimassa, näin Jumalan viha syntiä kohtaan tuli tyydytetyksi ja miekka voitiin laittaa tuppeen.

Sekä tässä että Egyptissä pelastus surmanenkelin miekalta tuli Jumalan osoittaman sijaisuhrin teurastamisen kautta.

Nyt kysymme: Mikä pelastaa meidät tuhoojalta, synnin tähden esiin vedetyltä Jumalan miekalta? Ja tähänkin on vain yksi oikea vastaus: vain Jumalan miekalla teurastetun Jumalan Karitsan, meidän Pääsiäislampaamme, Kristuksen veri päällemme vihmottuna takaa meille tarvittavan suojan.

Mutta milloin ja missä Jumalan miekka löi edestämme Kristusta? Golgatan ristillä, sillä matkalla yläsalista Getsemaneeseen Jeesus omisti itselleen (Matt 26:30-31) profeetta Sagarjan kirjan sanat: *"Heräjä, miekka, minun paimentani vastaan ja minun lähintä miestäni vastaan ... Lyö paimenta, ja joutukoot lampaat hajallensa"* (Sak 13:7). Ja tähän Häneen kohdistuneeseen lyöntiin perustuen, siihen että Jumala hylkäsi Hänet, Hän kuoli ja Hänet laitettiin hautaan, Jumalan miekka on tuppeen laitettu jokaisen Häneen uskovan kohdalla.

Tämän osoittaa todeksi Jeesuksen sanat ristillä pelastuksen vastaanottaneelle pahan-tekijälle: *"Totisesti minä sanon sinulle: tänä päivänä pitää sinun oleman minun kanssani paratiisissa."* (Luuk 23:43). No kuinka se tämän osoittaa? Sinähän muistat mikä jäi viimeiseksi ilmoitukseksi paratiisista: *"Ja hän karkoitti ihmisen ja asetti Eedenin paratiisin itäpuolelle kerubit ynnä välkkyvän, leimuavan miekan vartioitsemaan elämän puun tietä. (1. Moos 3:24).* Ja nyt Jeesus kuitenkin lupasi miehelle pääsyn tästä portista – vaikka maanpäällinen paratiisi lakkasi aikanaan olemasta, niin sen hengellinen vastine, taivas paratiisina (Ilm 2:7; 2. Kor 12:4), on ja pysyy iankaikkisesti – sisälle paratiisiin. Kuka poisti leimuavan miekan, kuka käski kerubeja laittamaan sen tuppeen – ja millä perusteella?

Vastaus on tämä: Paratiisin portilla neljä vuosituhatta odottanut leimuava miekka, Jumalan lain vaatimusten edustajana, löi kuoliaaksi syntisen edestä synniksi tehdyn syntiemme kantajan, Kristuksen. Jumala sai Kristuksen kuolemassa kaiken, mitä se synnille vaati ja siksi miekka laitettiin tuppeen, siksi portti avattiin ryövärin käydä sisälle paratiisiin. Ja tätä portin avautumista havainnollisti se, että Jeesuksen antaessa henkensä temppelein esirippu avautui repeytymällä kahtia (Matt 27:51-52). – Näin taivas on sekä paratiisi elämäpuineen ja kristallivirtoineen (Luuk 23:43; 2. Kor 12:4; Ilm 2:7;

22:2) että kaikkein pyhin, missä Kristus ylimmäisenä pappina toimittaa pappispalvelusta (Hepr 8:2; 9:24).

Ja kun kerran tulee hetki, jolloin meidän vuoromme on astua taivaalliseen paratiisiin, kaikkeinpyhimpään, niin meidänkin edessämme on tuo Kristuksen kuoleman kautta avattu paratiisin portti, halkaistu esirippu:

19. *Koska meillä siis, veljet, on luja luottamus siihen, että meillä Jeesuksen veren kautta on pääsy kaikkeinpyhimpään,*

20. *jonka pääsyn hän on vihkinnyt meille uudeksi ja eläväksi tieksi, joka käy esiripun, se on hänen lihansa, kautta (Hepr 10:19-20)*

14. Herran miekka surmasi veren suojaa vailla olevat esikoiset

29. *Ja puoliyön aikana tapahtui, että Herra surmasi kaikki Egyptin maan esikoiset, valtaistuimellaan istuvan faraon esikoisesta vankikuopassa olevan vangin esikoiseen asti, ynnä kaikki karjan esikoiset*

30. *Niin farao nousi sinä yönä ja kaikki hänen palvelijansa ynnä kaikki egyptiläiset, ja kova valitus oli Egyptissä; sillä ei ollut yhtään taloa, jossa ei ollut kuollutta. (12:29-30)*

Tähän saakka olemme puhuneet pääsiäisestä enemmänkin pelastusta ja suojaa antavana, mutta se oli myös suuri tuomion päivä: Herran miekka surmasi kaikki egyptiläisten esikoiset, niin ihmisten kuin karjankin, kaikki ne, joiden edestä karitsan veri ei ollut vuotanut.

Raamatussa esikoinen edustaa oikeastaan (sisarussarjan) myöhemmin syntyneitä. Näin ihmiskunnan esikoinen Adam edustaa koko ihmiskuntaa, mutta vielä voimallisemmin lihaan tullut Jumalan esikoispoika, toinen ihminen, viimeinen Adam, Jeesus Kristus, edusti ristintyössään ja ylösnousemuksessaan koko ihmiskuntaa (Joh 12:32-33; Room 5:12-19; 1. Kor 15:22, 45-49). Tämän mukaan siis kaikkien egyptiläisten esikoisten surmaaminen merkitsi oikeastaan samaa kuin kaikkien egyptiläisten surmaaminen, kuin heidän täydellistä tuhoaan. Ja koska egyptiläiset pitivät esikoisia jumalinaan (4. Moos 33:4), niin esikoisten surmaamisella Israelin Jumala osoitti myös olevansa voimakkaampi kuin Egyptin jumalat (5. Moos 32:39).

Egyptissä pääsiäinen oli näin suuri tuomion päivä – mutta erityisesti tuota oli se pääsiäinen, jolloin Jeesus oli Golgatan ristillä: se oli ennennäkemätön tuomion ja vihan päivä (Jes 13:9; 62:1-6; Jer 46:10; Sef 1:15-18; kts. myös Kristukseen viittaavia kärsimyspsalmeja). Silloin Jumalan vuodatti kaiken vihansa ja tuomionsa syntiemme kantaan (Jes 53:6), synniksi ja kiroukseksi tehdyn Kristuksen ylle (Room 8:3; 2. Kor 5:21; Gal 3:13). Näin synty sai lopullisen tuomionsa (Hepr 9:26), vanha ihmisemme tuli ristiinnaulituksi Hänessä (Room 6:6).

Vielä yksi huomio tähän. Golgata merkitsee "*pääkallon paikka*" (Matt 27:33). Miksi ristiinnaulitseminen tapahtui juuri siellä? Uskon että siksi, koska protoevankeliumin ennustuksen mukaan Kristus vaimon siemenenä ristillä kantapäähän pistettynä ja synnin myrky ruumiissaan polki rikki käärmeen (1. Moos 3:15), so. saatanan (Ilm 20:2), pään (**Hepr 2:14** "*että hän kuoleman kautta kukistaisi sen, jolla oli kuolema vallassaan, se on: perkeleen*"). Tuo pääsiäinen merkitsi siis myös saatanan lopullista tuomiota.

15. Karitsa tuli syödä happamattoman leivän kanssa

8. *Ja he syökööt lihan ... happamattoman leivän ... kanssa (12:8)*

Katsomme vain jakeessa kerrottua vaatimusta syödä pääsiäislammass happamattoman leivän kera.

Israelilaiset olivat syöneet hapanta leipää arvattavasti koko Egyptissä oloajan: taikina valmistettiin aina vanhaan juureen, jolloin "*vähäinen hapatus hapatti koko taikinan*" (1.

Kor 5:6). Mutta nyt pääsiäisenä piti kaiken muuttua: pääsiäislammas tuli syödä happamattoman leivän kera. Ollakseen happamaton leipä tuli leipoa syväpuhdistetussa taikinakaukalossa uudesta taikinasta, joka ei sisältänyt vähäisintäkään hitusta vanhaa taikinaa.

Happamatonta leipää ei kuitenkaan syöty vain pääsiäisateriaalla, vaan sen tuli olla alkuperäisen happamattoman leivän syömiselle, sen syömistä tuli jatkaa vielä seitsemän päivää:

15. Seitsemän päivää syökää happamatonta leipää; jo ensimmäisenä päivänä korjatkaa pois hapan taikina taloistanne. Sillä jokainen, joka hapanta syö, ensimmäisestä päivästä seitsemänteen päivään asti, hävitettäköön Israelista. (12:15)

Raamatussa hapan kuvaa vanhan elämän ilkeyttä ja pahuutta uuden elämän puhtauden ja totuuden vastakohtana. Paavali kirjoittaakin:

7. Peratkaa pois vanha hapatus, että teistä tulisi uusi taikina, niinkuin te olettekin happamattomat; sillä onhan meidän pääsiäislampaamme, Kristus, teurastettu.

8. Viettäköömme siis juhlaa, ei vanhassa hapatuksessa eikä ilkeyden ja pahuuden hapatuksessa, vaan puhtauden ja totuuden happamattomuudessa. (1. Kor 5:7-8)

Jokaisen uusi elämä alkaa henkilökohtaisesta pääsiäisen viettämisestä, jolloin kaikki vanhan elämän ilkeys, pahuus ja synty tulee laittaa pois ja meidän tulisi tästä eteenpäin elää kaiken aikaa puhtaudessa ja totuudessa (eikä vain ehtoolliselle valmistautessamme, 1. Kor 11:27-28) – siitähän seitsemän päivän aika puhuu. Ja varoituksen sana on tämä: "*vähäinen hapatus hapattaa koko taikinan*" (5:6; Gal 5:9).

Raamattu ei kuitenkaan puhuu vain hapatuksesta yleensä vanhan elämän ilkeytenä ja pahuutena, vaan se puhuu erikseen fariseusten, saddukeusten ja Herodeksen hapatuksesta eli heidän väärästä opistaan (Matt 16:11-12; Mark 8:15 (Gal 5:4-9) ja näidenkin lisäksi Raamattu puhuu vielä lain orjuudessa elämisestä hapatuksena.

Katsomme näitä kutakin erikseen.

15.1. Fariseusten hapatus:

A. Fariseusten hapatus ulkokultaisuutta

"Varokaa ja kavahtakaa fariseusten ... hapatusta' ... fariseusten ... oppia." (Matt 16:6,12); "Ennen kaikkea kavahtakaa fariseusten hapatusta, se on: ulkokultaisuutta." (Luuk 12:1); "sillä he sanovat, mutta eivät tee" (Matt 23:3); "näön vuoksi pitävät pitkiä rukouksia" (Luuk 20:47)

Jeesuksen sanojen mukaan fariseusten hapatus oli heidän ulkokultaisuuttaan: kiitosta ja kunniaa saadakseen he näyttelivät ulospäin parempaa kuin sisältä olivatkaan (Matt 3:7; 23:5-7, 14, 25-28).

Antiokiaan mennyt Pietarikin sortui ulkokultaisuuteen: hän oli syönyt yhdessä pakanain kanssa, mutta lopetti tämän ateriyhteyden heti, kun sinne saapui Jerusalemin seurakunnasta muutamia juutalaisia. Tämä Pietarin ulkokultaisuus tempasi mukaansa muitakin, mm. Barnabaan. Paavali nuhtelikin Pietaria kaikkien kuullen tästä ulkokultaisuudesta (Gal 2:11-14).

Mutta kyllä ulkokultaisuuden hapatusta löytyy lähempääkin: Miten usein mekin olemme näytelleet parempaa kuin olemmekaan, miten monta kertaa mekin teemme tekemme ihmisten kiitosta saadaksemme, turhan kunnian pyynnöstä (Fil 2:3) ja miten usein olemmekaan näiden seurassa tällaisia mutta noiden seurassa tuollaisia eli käyttäytymisemme, mielipiteemme ja puheemme muuttuvat seuran mukaan jopa kokonaan tulaksemme hyväksytyiksi siellä ja tuolla (tämä ei ole samaa kuin Paavalin tarkoittama viisaasti erilainen käyttäytyminen heikkouskoisen ja vahvan seurassa, Room 14. luku). Mitä tämä tällainen on? Se on fariseusten hapatusta, joka tulee perata pois (1. Piet 2:1 "*Pankaa siis pois kaikki pahuus ja kaikki vilppi ja ulkokultaisuus ...*").

B. Fariseusten hapatus perinnäissääntöjen korostamista

"*Miksi sinun opetuslapsesi eivät vaella vanhinten perinnäissäännön mukaan?" (Mark 7:5 fariseukset); "*Miksi te itse rikotte Jumalan käskyn perinnäissääntönne tähden?" (Matt 15:3 Jeesus); "Te teette Jumalan sanan tyhjäksi perinnäissäännöllänne, jonka olette säätäneet." (Mark 7:13 Jeesus)**

Fariseusten hapatuksen toinen ilmenemismuoto oli sitä, että he asettivat Jumalan sanan rinnalle, jopa sen yläpuolelle, perinnäissääntöjä ja ihmiskäskyjä (loppumattomien kieltojen ja käskyjen tarkoituksena oli olla ns. lain aitauksena, etteivät he vain vahingossakaan rikkoisi lakia), joita he noudattivat orjallisesti ja vaativat muitakin vainoamiseen saakka tekemään samoin (Matt 9:11; 15:2; 23:34-35).

Muuten Paavali joutui Antiokiassa sanomaan hapatukseen langenneelle Pietarillekin: "*miksi sinä pakotat pakanoita noudattamaan juutalaisten tapoja?" (Gal 2:14).*

Mekään emme ole puhtaita tästäkään hapatuksen lajista: mitä vanhempi kirkkokunta ja herätysliike on ja mitä vanhempi siihen kuuluva ihminen on, sitä enemmän alkaa mukana kulkemaan vanhaa perinnettä, kiveen hakattuja käyttäytymismalleja ja opillisia tulkintoja, joista pidetään kiinni ja joita vaaditaan toisiakin noudattamaan, vaikka ne eivät nouse suoraan Raamatusta vaan ovat – jos rohkenen näin sanoa – verrattavissa fariseusten perinnäissääntöihin ja ovat näin poisperattavaa hapatusta (kts. 1. Tim 4:1-3).

ke 25.3. klo 18

15.2. Saddukeusten hapatus

"*Varokaa ja kavahtakaa ... saddukeusten hapatusta' ... saddukeusten oppia." (Matt 16:6,12); "*närkästyneinä (saddukeukset) siitä, että he (Pietari ja Johannes) ... julistivat Jeesuksessa ylösnousemusta kuolleista. Ja he kävivät heihin käsiksi ja panivat heidät vankeuteen" (Apt 4:1-3); "kaikki tulivat parannetuiksi. Silloin nousi ... saddukeusten lahko, ja he tulivat kiihkoa täyteen ja kävivät käsiksi apostoleihin ja panivat heidät yleiseen vankihuoneeseen." (Apt 5:16-18); "Sillä saddukeukset sanovat, ettei ylösnousemusta ole, ei enkeliä eikä henkeä" (Apt 23:8; Matt 22:23); "Katsokaa, ettei kukaan saa teitä saaliikseen järkeisopilla ..." (Kol 2:8)**

Saddukeusten hapatus oli heidän järkeisoppinsa, rationaalinen ja materiaallinen ajattelutapa, joka uskoi vain sen, minkä näki mutta kielsi näkymättömän maailman todellisuudet: enkelit, henget, kuolemanjälkeisen elämän, taivaan, kadotuksen, ylösnousemuksen, ihmeet ja tunnusteot. He jopa vainosivat niitä, jotka näitä julistivat ja joiden kautta tunnustekoja tapahtui. Lisäksi saddukeukset tunnustivat vain viisi Mooseksen kirjaa, siis vain osan silloista pyhää Raamattua, VT. (vrt. Mark 12:18-27).

Tänä päivänä teologisessa tiedekunnassa ja pappien joukossa on pilvin pimein saddukeusten hapatusta: kielletään Raamatun luomisoppi, neitseestä syntyminen, helvetti iankaikkisena kadotuksena jne. ja hyväksytään vain osa Raamattua Jumalan sanaksi, jos sitäkään.

Mutta meilläkin vaanii tässä omat vaaransa: meidänkin on joskus vaikea uskoa mahdollittoman asian edessä Jumalaan kaikkivaltiaana ja kaikkivoipana, koska olemme nähneet niin vähän voimallisia tekoja, ja epäily alkaa tekemäänkin Jumalasta pienempää kuin Hän on.

Muistat orjatyttö, joka palveli Naemanin kodissa, ja joka julisti "*Oi, jospa herrani kävisi profeetan luona Samariassa! Hän kyllä päästäisi hänet hänen pitalistansa.*" (2. Kun

5:3). No kuinka monen pitalisen tyttö oli nähnyt parantuvan tällaisen uskon saamiseksi? Jeesuksen sanojen mukaan ei ensimmäistäkään, ei ainoankaan (Luuk 4:27). Ja kuitenkin työllä oli suuri usko suureen Jumalaan.

Vaikka meidänkään silmä ei olisi nähnyt eikä korvakaan kuullut, niin me voimme uskoa Jumalaan ihmeistä tekevänä, koska Raamattu sanoo Hänen olevan tällainen (1. Moos 18:14; Luuk 1:37; Job 5:9; Ps 72:18; Room 11:33)!

Epäusko Jumalaan ihmeitä tekevänä on pois perattavaa saddukeusten hapatusta.

Ajatukseen, että hyväksytään vain osa Jumalan sanasta, kuten saddukeukset vain viisi Mooseksen kirjaa, palataan myöhemmin.

15.3. Herodeksen hapatus

"*Varokaa ja kavahtakaa ... Herodeksen hapatusta" (Mark 8:15)*

UT:ssa puhutaan kolmesta eri Herodeksesta. Jeesuksen lapsuuden aikana Juudeaa hallitsi kuningas Herodes Suuri (kuoli 4 eKr.) ja hänet me muistamme itämaan tietäjistä ja Beetlehemin lastensurmasta (Matt 2). Hänen jälkeensä valtaan nousi tämän poika, Herodes Antipas, ja hänet me tunnemme veljensä vaimon ottajana, Johannes Kastajan vangitsijana ja mestauttaja (Matt 14 + rinn.) sekä Jeesuksen kuulustelijana ja halveksijana pitkäperjantaiaamuna (Luuk 23). Kolmas Herodes Agrippa tunnetaan alkuseurakunnan vainoajana (Apt 12).

Kun Jeesus käski opetuslapsiaan varomaan Herodeksen hapatusta, niin Hän puhui tästä toimintansa aikana vaikuttavasta keskimmäisestä Herodeksesta, Herodes Antipasta.

Herodeksen hapatuksen on sanottu tarkoittavan maailmallisuutta (mm. NOVUM), mutta ehkä sitä voi yrittää hieman tarkentaa:

Herodes oli idumealainen eli Eesaun jälkeläisiä, mutta hän yritti kaikin tavoin käydä juutalaisesta. Herodes erosi vaimostaan naidakseen veljensä vaimon Herodiaan. Johannes Kastaja nuhteli häntä tästä synnistä ja joutui vankilaan (Matt 14:3-4). Linjassa aviorikoksessa elämisensä kanssa Herodes rakasti huvittelua ja eroottisesti kiihottavia juhlia: tyttären tanssiesitys sainkin ilmeisen juopuneen miehen lupaamaan tälle mitä vain ja äitinsä neuvosta tämä pyysikin Johannes Kastajan päätä saaden sen (Matt 14:6-11). Herodeksen vaientaessa Johanneksen äänen hän samalla lakkautti Jumalan äänen: taivas ei enää puhunut hänelle mitään, Jeesus ei vastannut yhteenkään hänen kysymyksiinsä (Luuk 23:9), hän oli kulkenut etsikkoaikansa ohitse (vrt. Hepr 12:16-17; Jer 11:14).

Miten paljon uskovienkin keskuudessa on alkoholia, nettipornoa, irtosuhteissa flirttailua, jopa oman vaimon jättämisiä ja toisen vaimon ottamisia – eli juuri niitä, mitä Herodes teki ja joka oli ja on keskeisesti Jeesuksen varoittamaa Herodeksen hapatusta. Hapatukselle on tunnusomaista, että "*vähäinen hapatus hapattaa koko taikinan*" (Gal 5:9) ja Herodeksen hapatuksen kohdalla se näkyy olevan, kun katsomme ympärillemme, enemmän kuin totta.

Palatkaamme hapatusaiheemme alussa siteeraamaamme Paavalin sanoihin, missä hän varoitti korinttolaisia hapatuksesta ja käski perkaamaan sen pois (1. Kor 5:6-8). Mutta mikä sai hänet näin puhumaan ja mitä hän tämän jälkeen sanoikaan:

1. Yleensä kuuluu, että teidän keskuudessanne harjoitetaan haureutta, jopa semmoista haureutta, jota ei ole pakanainkaan keskuudessa, että eräskin pitää isänsä vaimoa.

11. Vaan minä kirjoitin teille, että jos joku, jota kutsutaan veljeksi, on huorintekijä tai ahne tai epäjumalanpalvelija tai pilkkaaja tai juomari tai anastaja, te ette seurustelisi ettekä söisikään semmoisen kanssa. (5:1,11).

Paavali puhui Korintton seurakunnalle siis haureuden- ja huorinteon hapatuksesta ja eikö kuin naulan kantaan juuri Herodeksen hapatuksesta. Paavali toi samalla esiin analogian (vastaavuuden) seurakunnasta erottamisen ja seurusteluyhteyden katkaisemisen ja toisaalta taikinasta happaman poisperkaamisen välillä.

Herodeksen hapatusta ajatellen on vielä hyvä huomata kuinka Jeesus tiukensi Moosoksen lain käskyä "Älä tee huorin" (**2. Moos 20:14**) sanomalla:

27. *Te olette kuulleet sanotuksi: 'Älä tee huorin'.*

28. *Mutta minä sanon teille: jokainen, joka katsoo naista himoiten häntä, on jo sydämessään tehnyt huorin hänen kanssansa. (Matt 5:27-28)*

Jeesus rinnasti näin tekojen tasolla tapahtuvan huorintekemisen sydämen ajatusten ("Jumalan sana on ... sydämen ajatusten ja aivoitusten tuomitsija", **Hepr 4:12**) tasolla tapahtuvaan himoitsemiseen, päätökseen tilaisuuden tullen toteuttaa himoitsemansa asia ("kun sitten himo on tullut raskaaksi, synnyttää se synnin", Jaak 1:15). Ei tarvitse siis ottaa, riittää että on päättänyt ottaa, riittää että himoitsee sitä!

15.4. Lain orjuudessa elämisen hapatus

4. *Te olette joutuneet pois Kristuksesta, te, jotka tahdotte lain kautta tulla vanhurskaiksi; te olette langenneet pois armosta.*

5. *Sillä me odotamme uskosta vanhurskauden toivoa Hengen kautta.*

6. *Sillä Kristuksessa Jeesuksessa ei auta ympärileikkaus eikä ympärileikkaamattomuus, vaan rakkauden kautta vaikuttava usko.*

7. *Te juoksitte hyvin; kuka esti teitä olemasta totuudelle kuuliaisia?*

8. *Houkutus siihen ei ole hänestä, joka teitä kutsuu.*

9. *Vähäinen hapatus hapattaa koko taikinän. (Gal 5:4-9; Kts. myös Kol 2:18-23)*

Judaisti kiihkoilijat olivat tulleet Galatiaan Paavalin perustamiin seurakuntiin opettamaan, että kristinuskoon kääntyneiden pakanoiden tuli tosikristityksi tullakseen kääntyä lisäksi juutalaisuuteen (Jeesus oli juutalainen ja 12 apostoliakin olivat juutalaisia) ja alkaa noudattamaan juutalaisia tapoja (4:10) ja vieläpä ympärileikkauttaa itsensä. Tämä lakihurskaan juutalaisuuden ja heidän tapojensa omaksuminen osana uskonelämää oli Kristuksen syrjään laittamista (5:2), opillista hapatusta, lain orjuudessa elämistä, Haagarista syntyneen Ismaelin kaltaiseksi tulemista (4:21-31). Ja se oli sukua fariseusten perinnäissääntöjä korostavalle hapatukselle.

Kukin meistä voi tykönänsä tutkistella itseään, onko uskonelämäämme kulkeutunut mukaan lakihenkistä tiukkapipoisuutta, liiaksi huomion keskittämistä ulkoiseen, erilaisia symboleja (krusifiksit, ristit jne.), rituaaleja ja tapoja (vaikkapa hurskaalta vaikuttavia juutalaisia!), jotka ovat saaneet selvästi ylikorostuneen sijan, meitä kuin orjuudessa pitiävän otteen, melkein kuin Jumalan sanan aseman, elämässämme. Jos näin on käynyt, se on Raamatulle vieraana hapatusta, mistä Paavali varoitti galatalaisia ja myös meitä. Se tulee laittaa pois ja mitä nopeammin sitä parempi.

16. Karitsa tuli syödä kokonaan

8. *Ja he syökööt lihan ...*

9. *... päineen, jalkoineen ja sisälmyksineen. (12:8-9)*

Karitsaa ei vain teurastettu siksi, että sen veri suojeli kuolemalta, vaan myös siksi, että se piti syödä. Tähän sisältyy kolme asiaa:

(1) Läpi yön kestävä **ateria** (12:22) **yhdisti** taloonsa kokoontuneen perheen kuin yhdeksi ruumiiksi (juutalaisuudessahan ateria on aina yhteysateria) – ja tätähän erityisesti ehtoollisen tulisi juuri olla: "*Koska leipä on yksi, niin me monet olemme yksi ruumis; sillä me olemme kaikki tuosta yhdestä leivästä osalliset.*" (**1. Kor 10:17**).

(2) **Ateria** oli asetettu energiaa ja **voimaa antavaksi ravinnoksi**, jotta he jaksaisivat aamulla lähteä erämaamatkalle kohta Luvattu maata. Elialle sanottiin: "*Nouse ja syö, sillä muutoin käy matka sinulle liian pitkäksi.*" (1. **Kun 19:7**). – Kuinka moni on jättänyt itsensä ravitsemisen Jumalan sanalla liian vähäiseksi ja on uupumaisillaan tai jo uupunut kesken matkaa. Armahdetulla Mefibosetilla oli aina paikka kuninkaan pöydässä (2. Sam 9:7,13), ottakaamme mekin paikkamme kerta kerralta seurakunnassakin katettuun ateriapöytään. Jos haluamme saada voimaa jatkaaksemme matkaa perille asti, niin olkaamme isoavia ja janoavia, Kristus ruumis on totinen ruoka ja Hänen verensä on totinen juoma (Joh 6:55).

(3) Syömiseen liittyi määräys: **karitsa tuli syödä "päineen, jalkoineen ja sisälmyksi-neen"** eli **kokonaan**. Siitä ei voitu valita vain mielipaloja, vaan se tuli syödä kokonaan.

Ihmisellä on taipumusta syödä Jumalan Sanaa valikoiden. Hänellä on omia lempikoh-tia, joita hän painottaa ja pitää esillä, mutta samanaikaisesti laittaa sivuun esim. opin kasteista (Hepr 6:1-3), tai sivuun joitakin opetuksia sillä perusteella, että tämä oli vain naisia ymmärtämättömän vanhapoika Paavalin ohjeita, tämä opetus taas liittyi vain sii-hen aikaan ja oli vain paikallinen ohje, mutta ei enää voimassa oleva, ei ainakaan si-vistysvaltio Suomessa. Tämä on saddukeusten hapatusta, heille kelpasi VT:n 39 kir-jasta vain viisi. Raamattu sanoo meitäkin varoittaen:

3. Sillä aika tulee, jolloin he eivät kärsi tervettä oppia, vaan omien himojensa mukaan korvasyyhyysnä haalivat itselleen opettajia (2. **Tim 4:3**)

Mutta kasvaaksesi tasapainoisesti Sinun tulee syödä koko Elämän Sana, koko Raa-mattu, koko Karitsa, ottamatta siitä mitään pois tai lisäämättä siihen mitään (Ilm 22:18-19; Snl 30:5-6). Jeesus sanoikin: "*opettamalla heitä pitämään kaikki, mitä minä olen käskenyt teidän pitää*" (**Matt 28:20**). Kristusta ei voi tässäkään mielessä jakaa (1. Kor 1:13). Paavali sanoi Efeson vanhimmille: "*Sillä minä en ole vetäytynyt pois julistamasta teille kaikkea Jumalan tahtoa.*" (**Apt 20:27**) – ja olkoon nämä sanat voimassa myös täällä.

17. Karitsa tuli syödä nopeaan lähtöön valmiina

11. *Ja syökää se näin: kupeet vyötettyinä, kengät jalassanne ja sauva kädessänne; ja syökää se kiiruusti.* (12:11)

"kupeet vyötettyinä"

(1) Tuohon aikaan käytettiin väljiä, jalkoihin asti ulottuvia päällysvaatteita, jotka olivat haitaksi työssä ja liikkumisessa ja siksi viitan helmat nostettiin ylös ja sidottiin vyöllä eli kupeet vyötettiin ja näin henkilö saattoi liikkua ja työskennellä sujuvammin, jopa juosta sotkeutumatta helmoihinsa. Vyötetty ihminen oli kaiken aikaa myös lähtövalmiina.

Otetaan Raamatusta joitakin esimerkkejä kupeiden vyöttämisistä:

29. *Silloin Elisa sanoi Geehasille: "Vyötä kupeesi ja ota minun sauvani käteesi ja mene ..."* (2. **Kun 4:29**) – ja niin palvelija lähti vyötettynä liikkeelle toteuttamaan Elisalta saa-maansa tehtävää.

1. *Profeetta Elisa kutsui erään profeetanoppilaan ja sanoi hänelle: "Vyötä kupeesi ja ota tämä öljyastia mukaasi ja mene Gileadin Raamotiin.* (2. **Kun 9:1**) – tässä palvelija lähti vyötettynä voitelemaan Jeehua Israelin kuninkaaksi.

17. *Mutta sinä (profeetta Jeremia), vyötä kupeesi, nouse ja puhu heille kaikki, mitä mi-nä käsken sinun puhua.* (**Jer 1:17**) – ja näin Jeremia lähti vyötettynä liikkeelle puhu-maan ja julistamaan Herran sanaa.

46. *Ja Herran käsi tuli Elian päälle, ja niin hän vyötti kupeensa ja juoksi Ahabin edellä Jisreeliin saakka.* (1. **Kun 18:45-46**) – vyötettynä Elia saattoi juosta sotavaunujen edel-lä lähes maratonmatkan.

35. *Olkoot teidän kupeenne vyötetyt ja lamppunne palamassa;*

36. *ja olkaa te niiden ihmisten kaltaiset, jotka herraansa odottavat, milloin hän palajaa häistä, että he hänen tullessaan ja kolkuttaessaan heti avaisivat hänelle.*

37. *Autuaat ne palvelijat, jotka heidän herransa tullessaan tapaa valvomasta!... (Luuk 12:35-37) – kupeitten vyötettyinä oleminen merkitsee valvoen odottamista, koko ajan lähtö- ja toimintavalmiina olemista.*

Tekstiämme ajatellen kupeitten vyöttäminen merkitsi siis koko yön yli ulottuvaa valvomista (yötä kutsuttiinkin "*valvontayöksi*", 12:42) ja täydessä lähtövalmiudessa olemista: kun käsky kuului, ehkä torvi soi, niin silloin heti noustiin ja lähdettiin liikkeelle, jätettiin Egypti taakse ...

Meitäkin kutsutaan valvomaan (elämme yössä, tämä on meille "*valvontayö*": "*Yö on pitkälle kulunut, ja päivä on lähellä. Pankaamme sentähden pois pimeyden teot, ja pukeutukaamme valkeuden varuksiin.*", **Room 13:12**) ja vyöttämään mielemme kupeet (Ef 6:14), olemaan jatkuvassa valmiustilassa nousemaan ja lähtemään työhön ja toimintaan. Meidän valvominen ja lähtövalmiudessa oleminen kohdistuu erityisesti pimeän yön jälkeen aamun sarastaessa ja kointähden koittaessa (2. Piet 1:19) tapahtuvaan Herran takaisintulemiseen, tämän maailman Egyptin taaksemme jättämiseen, taivaalliseen Kanaanin maahan lähtemistä:

13. *Vyöttäkää sentähden mielenne kupeet ja olkaa raittiit; ja pankaa täysi toivonne siihen armoon, joka teille tarjotaan Jeesuksen Kristuksen ilmestymisessä. (1. Piet 1:13)*

(2) Kupeitten **vyöttäminen** tarkoitti edellä sanotun lisäksi myös **miekan kupeille sitomista, miekkaan vyöttäytymistä**:

16. *niin Eehud teki itsellensä kaksiteräisen miekan ... ja satoi sen takkinsa alle oikealle kupeelleen. (Tuom 3:16)*

13. *Niin Daavid sanoi miehillensä: "Jokainen sitokoon miekkansa vyölleen". Ja jokainen satoi miekkansa vyölleen; ja Daavid itsekin satoi miekkansa vyölleen. Ja noin neljä-sataa miestä lähti seuraamaan Daavidia ... (1. Sam 25:13)*

Jokainen taisteluun lähtevä sotilas teki aina tämän, vyötti miekkansa vyölleen.

Israelilaisten lähtiessä liikkeelle aamun sarastaessa heidän joukossaan oli myös sota-kuntoisia miekkamiehiä (Joos 5:4,6) ja heille kupeitten vyöttäminen merkitsi lähtövalmiudessa olemisen lisäksi siis myös miekan sitomista vyölleen. Me näemmekin heidät erämaavaelluksen aikana useasti miekkaansa käyttämässä:

- heti alkumatkassa Refidimissä he voittivat "*amalekilaiset ja heidän sotaväkinsä miekan terällä.*" (**2. Moos 17:13**) – miekka oli sidottu vyölle ja voitto saatiin.
- **Siinailla** miekkansa vyölleen sitoneet leeviläiset toteuttivat Herran käskystä kultaisen vasikan palvontaan liittyvän tuomion oman kansansa keskuudessa (**2. Moos 32:27-28**: "*Näin sanoo Herra, Israelin Jumala: 'Jokainen sitokoon miekkansa vyölleen.'*", tällöin kaatui n. 3000 miestä)
- erämaamatkan loppupuolella israelilaiset voittivat miekan terällä amorilaiset (4. Moos 21:24: "*Mutta Israel voitti hänet miekan terällä*") ja midianilaiset (**4. Moos 31:7-8**: "*he surmasivat miekalla*").

Myös meidän jokaisen tulee olla Jumalan koko sota-asuun pukeutuneina valmiita taisteluun, Hengen miekka kädessä ja mielemme kupeet totuuden vyöllä vyötettynä (Ef 6:11,14; 1. Piet 1:13).

”kengät jalassanne”

Suuren surun ja onnettomuuden keskellä oli tapana kulkea paljain jaloin (2. Sam 15:30; Miika 1:8). Mutta erityisesti sotavangit (Jes 20:2-4) ja orjat kulkivat ja tekivät työnsä kengittä, avojaloin, samoin tekivät myös palvelijat ja köyhä kansa. Niinpä tuhlaajapoika –kertomuksessa erikseen mainitaankin, miten isä käski laittamaan kengät kotiin palanneen poikansa jalkaan (Luuk 15:22) ja Pietarin tuli vankilasta vapautumisensa yhteydessä sitoa paula-anturat jalkaansa (Apt 12:8). Siis vankina avojaloin, vapautettuna paula-anturat jalassa.

Oletettavasti myös israelilaiset joutuivat Egyptin orjuudessa elämään ja tekemään työnsä avojaloin, ilman kenkiä. Mutta koska heidän orjuutensa päättyi tähän pääsiäisyöhön ja heistä tuli vapaa kansa, koska he lähtivät liikkeelle kullalla ja hopealla varustettuina (2. Moos 12:35-36; Ps 105:37), iloiten ja riemuiten – niin näiden muutosten merkiksi ja vakuudeksi heidän tuli sitoa pääsiäisyönä kengät jalkaansa ja lähteä ”kengitettyinä” pyhiinvaellusmatkalle kohti Luvattua maata.

Myös meidän synnin Egyptistä vapautettuina tulee tehdä matkaa taivaan maahan kengät jalassa. Jalassa olevat kengät kuvaavatkin täysivaltaista lapseutta (vrt. tuhlaajapoika) ja sellaisiahan me olemme, ne kuvaavat orjuudesta ja vankeudesta vapautettua ihmistä, ja näitäkin me olemme ja ne kertovat ettemme kulje surusaattueessa vaan ilo ja riemu sydämessä. Ja Paavalin mukaan kengät kuvaavat vielä kykyä ja alttiutta mennä ja tulla evankeliumin asialla: *”kenkinä jaloissanne alttiuis rauhan evankeliumille”* (Ef 6:15; huom. Jeesuksen sanat opetuslapsille *”Älkää ottako mukanne ... kenkiä”*, Luuk 10:4, ei tarkoittanut avojaloin kulkemista, vaan sitä, että he eivät ottaisi mukansa ylimääräistä kenkäparia) ja Jesaja jatkaa samassa ”hengessä”:

7. Kuinka suloiset ovat vuorilla ilosanoman tuojan jalat, hänen, joka julistaa rauhaa, ilmoittaa hyvän sanoman, joka julistaa pelastusta, sanoo Siionille: ”Sinun Jumalasi on kuningas!” (Jes 52:7)

”sauva kädessänne”

Sauva –sana esiintyy VT:ssa yli 70 kertaa, mutta niiden takana on useampia heprean kielen sanoja: Esim. Mooseksen ja Aaronin ihmeitä tekevästä sauvasta (2. Moos 4:17; 7:10) käytetään eri sanaa (**Strongin luku** <04294>) kuin vaikkapa profeetta Elisan (2. Kun 4:29 pojan herättäminen) sauvasta (<04938>). Ja päivän tekstissämme (2. Moos 12:11) käytetään vielä eri sanaa (<04731>) kuin edellä mainituissa. Ymmärrän näin, että sauvoihin, joista alkukieli käyttää samaa sanaa, on ladattu samansuuntaista ja toisiaan täydentävää ilmoitusta, mutta eri sanoja käytävillä sauvoilla voi olla erilainen sanoma, toinen viesti välitettävänä. Siksi Raamatun tutkimisessa auttaakin sen tutkiminen alkukielen pohjalta.

Päivän tekstin *sauva* –sana (<04731>) esiintyy heprealaisessa VT:ssa 18 kertaa. Yksi näistä on se, kun kantaisä Jaakob muistelee tekemäänsä pitkää vaellusmatkaansa isänsä lisäksi luota Harraniin sanoen *”sillä ainoastaan sauva kädessäni minä kuljin tämän Jordanin yli”* (1. Moos 32:10). Tässä sauva liittyi siis erottamattomasti vaeltajan varusteisiin, se oli vaeltajan tuntomerkki. Ja eikö Israelin kansakin, joille Herra antoi nyt käskyn pitää sauva kädessä (12:11), ollut jättämässä Egyptin kurjuuden, tämän orjuuden pesän, ja aloittamassa matkansa erämaan halki kohti Jumalan lupaamaa ihanaa, hyvää ja tilavaa maata, *”joka vuotaa maitoa ja mettä”* (2. Moos 3:8).

Toinen esimerkki juuri tämän sauvan käyttäjästä olkoon Daavid. Hän oli nuoruudessaan lammasten paimen (1. Sam 16:11,19; 17:15,28) ja hänen paimenvarusteisiinsa kuului – näemme tämän Daavid ja Goljat -kertomuksesta (1. Sam 17:40) – kädessä oleva sauva, linko ja paimenlaukku linkokivineen.

Kädessä oleva sauva puhui näin vaeltajana olemisen lisäksi siitä, että henkilö on paimen ja kaitsija. Ja israelilaisilla, joille Herra antoi nyt käskyn pitää sauvaa kädessään, oli Egyptistä lähtiessään paljon lampaista ja karjaa * – ja hekin olivat paimenia ja heidänkin varustuksiinsa tuli kuulua kädessä oleva sauva.

* Jaakob vei Egyptiin mennessään lampaansa ja karjansa mukanaan ja paimenina he olivatkin egyptiläisille kauhistus (1. Moos 46:34; kts. 2. Moos 8:25-26 uhraaminen egyptiläisille kauhistus). Ja vitsauksien aikaan israelilaisilla oli Goosenissa lampaista ja karjaa (2. Moos 9:6-7; 10:24-26) ja Egyptistä lähtiessään heillä oli suuret laumat lampaista ja karjaa (12:32,38). Myös matkan aikana kallion antaessa toisen kerran vettä mainitaan, että "siitä lähti runsaasti vettä, niin että kansa ja sen karja saivat juoda" (4. Moos 20:11). Lisäksi Herran käskystä israelilaisten oli uhrattava koko erämaavaelluksensa ajan lampaista ja karjaa alttarilla, joten niitä täytyi olla matkassa todella runsaasti.

Meilläkin jokaisella tulisi olla sauva kädessämme näissä kahdessa merkityksessä.

Ensiksi sauvan kädessä pitäminen tarkoittaa sitä, että me tunnustamme olevamme vaeltajia, matkalla olevia. Uskoon tullessamme olemme jättäneet tämän maailman Egyptin ja vaellamme nyt sanoisinko erämaan halki (tämä nykyinen ei lopullinen olotila) koti taivaallista kotimaata, meille luvattua. Heprealaiskirje sanookin:

13. Uskossa nämä kaikki kuolivat eivätkä luvattua saavuttaneet, vaan kaukaa he olivat sen nähneet ja sitä tervehtineet ja tunnustaneet olevansa vieraita ja muukalaisia maan päällä.

14. Sillä jotka näin puhuvat, ilmaisevat etsivänsä isänmaata.

15. Ja jos he olisivat tarkoittaneet sitä maata, josta olivat lähteneet, niin olisihan heillä ollut tilaisuus palata takaisin;

16. mutta nyt he pyrkivät parempaan, se on taivaalliseen. Sentähden Jumala ei heitä häpeä, vaan sallii kutsua itseään heidän Jumalaksensa; sillä hän on valmistanut heille kaupungin. (Hepr 11:13-16)

Toiseksi sauva kädessä puhuu paimenvastuunsa ymmärtämisestä, paimenena olemisesta. Seurakunnassa on tehtävään nimeltä siunattuja paimenia (1. Tim 3:1s.; Tiit 1:7s.; 1. Piet 5:1-4), mutta paimenuus ei saa rajoittua vai heihin, vaan meidän jokaisen tulee kantaa vastuuta tosistamme, me emme voi sanoa Kainin tavoin "*olenko minä veljeni vartija*" (1. Moos 4:9). Me olemme paimenia ja meidän tulee olla paimensauva kädessämme matkaa tekeviä.

"ja syökää se kiiruusti"

Karitsan teurastaminen, tulella paistaminen, veren sively oveen, happamattoman leivän leipominen ja yrttien valmistaminen oli jo itsessään iso urakka yhdelle illalle. Lisäksi karitsan syöminen täysissä matkavarusteissa vielä niin, ettei siltä luutakaan rikottu eikä siitä jäänyt mitään aamuksi, oli myös haasteellista. Mutta tämä kaikki tuli ennättää tehdä siten, että aamulla oltaisiin jo lähtövalmiita. Ei ihme, että Herra käski olemaan toimissaan joutuisia, syömään kiiruusti.

Meilläkin on asioita, joissa ei sovi aikailla eikä hidastella:

- Kun Jumala **kutsuu** ihmistä **sisälle pelastukseen**, sanotaan: "*Katso, nyt on otollinen aika, katso, nyt on pelastuksen päivä.*" (2. Kor 6:2); "*Ja nyt, mitä viivyttelet? Nouse, huuda avuksi hänen nimeänsä ...*" (Apt 22:16)
- Kun ihmistä uskoontulon jälkeen kehoitetaan **menemään kasteelle**, niin sanotaan. "*Ja nyt, mitä viivyttelet? Nouse ... ja anna kastaa itsesi ja pestä pois syntisi.*" (Apt 22:16)

- Ja kun on kysymys **riitapuolen kanssa sopimisesta**, niin sanotaan:

25. *Suostu pian sopimaan riitapuolesi kanssa, niin kauan kuin vielä olet hänen kanssaan tiellä, ettei riitapuolesi vetäisi sinua tuomarin eteen ja tuomari antaisi sinua oikeudenpalvelijalle, ja ettei sinua pantaisi vankeuteen.*

26. *Totisesti minä sanon sinulle: sieltä et pääse, ennenkuin maksat viimeisenkin rovon. (Matt 5:25)*

- Mutta se suuri valmiina olemisen hetki on **Herran tulemus**. Siihen saakka voidaan tehdä valmisteluja, mutta sen hetken tullessa ei enää ennätä. Vertauksessaan 10 neitsyestä Jeesus sanoi:

10. *Mutta heidän lähdettyään ostamaan ylkä tuli; ja ne, jotka olivat valmiit, menivät hänen kanssansa häihin, ja ovi suljettiin. (Matt 25:10)*

Ja Paavali kirjoittaa:

51. *Katso, minä sanon teille salaisuuden: emme kaikki kuolemaan nuku, mutta kaikki me muutamme,*

52. *yhtäkkiä, silmänräpäyksessä, viimeisen pasunan soidessa; sillä pasuna soi, ja kuolleet nousevat katoamattomina, ja me muutamme. (1. Kor 15:51-52)*

Jumala auttakoon meitä kiirehtimään oikeissa asioissa ja olemaan valmiina Hänen tulemuksensa hetkellä.

to 26.3. klo 18

18. Pääsiäisyönä kaikki pääsiäislamasta syöneet parantuivat

36. *Ja hän surmasi kaikki heidän maansa esikoiset, kaikki heidän miehuutensa ensimmäiset.*

37. *Sitten hän vei Israelin sieltä varustettuna hopealla ja kullalla, eikä ollut hänen sukukunnissaan kompastuvaista.*

38. *Egypti iloitsi heidän lähdöstänsä, koska sen oli vallannut pelko heidän tähtensä. (Ps 105:36-38)*

Luimme asiayhteyden ymmärtämiseksi kolme jaetta, vaikka katsomme vain jakeen 37 jälkimmäistä ajatusta "eikä ollut ... kompastuvaista". Sana merkitsee "kompastuvaista; hoipertelevaa, horjuvaa ja huojuvaa". Raju orjuus oli tehnyt varmuudella useista israelilaisista sairaita, jopa rampoja, ja he olisivat olleet täysin kykenemättömiä lähtemään matkaan ilman kantamista, ilman "pyörätuolia". Mutta pääsiäisyönä lampaan syömisestä yhteydessä Jumalan parantava käsi kosketti nimiinsä ottamaansa kansaa ja Hän vapautti heidät Egyptin sairauksista ja orjuuden rasituksista. Hän oli käskennyt heitä lähtemään liikkeelle aamun sarastaessa ja tuona yönä Hän teki heidät kykeneviksi noudattamaan käskyään ja aloittamaan vaelluksensa kohti Luvattua maata.

Mitä ikinä Herra käskeekään meitä Sanassaan tai Henkensä kautta tekemään, niin se on meille ihmisinä mahdotonta, mutta Hän tekee meidät kykeneviksi toteuttamaan sen:

13. *sillä Jumala on se, joka teissä vaikuttaa sekä tahtomisen että tekemisen, että hänen hyvä tahtonsa tapahtuisi. (Fil 2:13; Hepr 13:21)*

5. *... vaan se kyky, mikä meillä on, on Jumalasta. (2. Kor 3:5)*

10. *Sillä me olemme hänen tekonsa, luodut Kristuksessa Jeesuksessa hyviä töitä varten, jotka Jumala on edeltäpäin valmistanut, että me niissä vaeltaisimme. (Ef 2:10)*

Palataan kansan parantumiseen. Jos teurastettu karitsa saattoi lahjoittaa oman elämänsä kuolemaan tuomitulle esikoiselle, niin eikö voida myös ajatella, että tarkat terveystarkastukset läpäissyt, parhaassa iässä ollut virheetön karitsa lahjoitti terveytensä ja hyvinvointinsa sairaudesta kärsivälle kansalle – niille, jotka söivät karitsaa. Ainakin Kristuksen, meidän pääsiäislampaamme, kohdalla meihin nähden tämä pätee kirjaimellisesti. Tämä näkyy erityisesti ehtoollisaterialla, missä Kristuksen ruumiin nauttimiseen on ladattu suuri siunaus: jos nimittäin sen kelvoton syöminen tuo heikkoutta, sairautta ja ennenaikaista kuolemaan – kuten Paavali sanoi korinttolaisille (1. Kor 11:30-31) – niin eikö silloin sen oikea nauttiminen tuo meille heikkouden sijaan voimaa, sairauden sijaan terveyttä ja ennen aikaisen kuoleman sijaan rikkaita elinpäiviä. Leipä Kristuksen ruumiina onkin "*elämän leipä*" (**Joh 6:35**, 48) ja malja Kristuksen verenä onkin "*siunauksen malja*" (**1. Kor 10:16**)!

Jumala paransi siis kansansa vammat heidän jättäessään Egyptin. Ja näin on luvattu meillekin tapahtuvan ruumiin, sielun ja hengen osalta jo siinä lähtemisessä, kun me uskoon tullessamme jätimme tämän maailman Egyptin. Ja me voimmekin rohkeasti anoa Herralta terveyttä tässä ja nyt, sillä Hän kantoi syntiemme lisäksi kaikkia sairauksiemme ristipuulla (Jes 53:4; Matt 8:16-17). Ja täällä onkin monia joita Herran on koskettanut parantaen ja terveyttä antaen.

Mutta meillä on edessä vielä toinenkin Egyptistä lähtö, se suuri ja lopullinen, joka tapahtuu Herran tulemuksessa kun me nousemme tuuliin ja pilviin. Ja on varmaa, että tässä lähtemisessä me kaikki muutamme täysin terveeksi, silloin rampakin hyppii kuin peura ja kaikki luodaan uudeksi, kuolema on iäksi nieltä ... koska virheetön ja täydellinen Jumalan Karitsa kuoli ja ylösnousi edestämme ja lahjoitti meille terveytensä ja täydellisyytensä – ja kirkastetun ruumiinsa.

19. Pääsiäisyönä tapahtui muitakin ihmeitä

4. *Sinun vaatteesi eivät kuluneet yltäsi, eivätkä sinun jalkasi ajettuneet näinä neljänäkymmenenä vuotena. (5. Moos 8:4; Neh 9:21)*

5. *Ja minä kuljetin teitä erämaassa neljäkymmentä vuotta: teidän vaatteenne eivät kuluneet yltänne, eivätkä kenkäsi kuluneet jalassasi. (5. Moos 29:5; Neh 9:21)*

"Sinun vaatteesi eivät kuluneet yltäsi ... teidän vaatteenne eivät kuluneet yltänne " (5. Moos 29:4-5)

Egyptin orjuudessa israelilaiset olivat luultavasti joutuneet pukeutumaan rääsyihin tai olemaan jopa puolialastomina (vrt. Jes 20:4), mutta tämä pääsiäinen muutti kaiken: aterialle käydessään he saivat riisua yltään entiset ryysynsä ja pukeutua uusiin (juhla)vaatteisiin:

35. *Ja israelilaiset olivat tehneet Mooseksen sanan mukaan: he olivat pyytäneet egyptiläisiltä ... vaatteita.*

36. *Ja Herra oli antanut kansan päästä egyptiläisten suosioon, niin että nämä suostuivat heidän pyyntöönsä; ja niin he veivät saalista egyptiläisiltä. (12:35-36; kts. 3:22)*

Heille tapahtui siis sama kuin sikokaukaloilta ja orjuudesta kotiin palanneelle tuhlaajapojalle, jonka isä puetti parhaisiin vaatteisiin ennen juhla-aterialle käymistä (Luuk 15:22-23).

Mutta israelilaiset eivät vain saaneet pukeutuneet uusiin vaatteisiin, vaan tapahtui muutakin: vaatteista tuli kulumattomia koko heidän 40 vuoden vaelluksensa ajaksi. Voitaisiin kai sanoa, että vaatteiden nuoruus alkoi uudistumaan kuin kotkan (vrt. Ps 103:5). Tässä oli mukana käytännön järki, sillä ei kukaan mitenkään olisi voinut toimittaa erämaahan miljoonapäiselle kansalle uusia vaatteita normaalisti kuluneiden ja rikkinenneiden tilalle.

Ilosanoma on se, että meille on tapahtunut täsmälleen tuo sama. Uskoon tullessamme ja kasteella käydessämme mekin olemme saaneet riisua pois vanhat vaatteemme so. lihan ruumiin ja vanhan ihmisen tekoinensa (Kol 2:11; 3:9) ja pukeutua uuteen (Kol 3:10). Ja mikä tämä uusi on?

27. Sillä kaikki te, jotka olette Kristukseen kastetut, olette Kristuksen päällenne pukeutuneet. (Gal 3:27)

14. pukekaa päällenne Herra Jeesus Kristus (Room 13:14)

Ja tämä pukumme on niinkään kulumatonta ja koskaan muuttumatonta laatua, sillä "Jeesus Kristus on sama eilen ja tänään ja iankaikkisesti." (Hepr 13:8). Hän on se vanhuskauden vaippa ("hänestä on teidän olemisenne Kristuksessa Jeesuksessa, joka on tullut meille viisaudeksi Jumalalta ja vanhurskaudeksi ja pyhitykseksi ja lunastukseksi", 1. Kor 1:30; Ef 4:23-24), mihinkä me olemme saaneet pukeutua ja mikä ei muutu eikä koskaan edes likaannu Isä Jumalan silmin katsottuna. Ja tämä pukeutuminen oli hetkessä tapahtuva, kertakaikkinen, eikä siinä ole eri asteita.

Mutta sitten on se toinen puoli: millaisena lähimmäisemme näkevät meidät? Siksi Paavalin antama kehotuksen sana onkin paikallaan:

12. Pukeutukaa siis te, jotka olette Jumalan valituista, pyhiä ja rakkaita, sydämelliseen armahtavaisuuteen, ystävällisyyteen, nöyryyteen, sävyisyyteen, pitkämielisyyteen,

13. kärsikää toinen toistanne ja antakaa toisillenne anteeksi, jos kenellä on moitetta toista vastaan. Niinkuin Herrakin on antanut teille anteeksi, niin myös te antakaa.

14. Mutta kaiken tämän lisäksi pukeutukaa rakkauteen, mikä on täydellisyyden side. (Kol 3:12-14)

2. Älkääkä mukautuko tämän maailmanajan mukaan, vaan muuttukaa mielenne uudistuksen kautta, tutkiaksenne, mikä on Jumalan tahto, mikä hyvää ja otollista ja täydellistä. (Room 12:2)

Ja tämä Kristuksen kaltaiseksi muuttumiseen on jatkuva prosessi ja siihen on annettu "lääkeitä", joista yksi parhaista on tämä:

18. Mutta me kaikki, jotka peittämättömin kasvoin katselemme Herran kirkkautta kuin kuvastimesta, muutamme saman kuvan kaltaisiksi kirkkaudesta kirkkauteen, niinkuin muuttaa Herra, joka on Henki. (2. Kor 3:18)

Jakeen kuvastin on Jumalan sana. Ihmissana jää toivotuksen ja kehotuksen asteelle, mutta toisin on Herran sana: mitä ikinä Jumala sanassaan käskeekin meitä tekemään, niin Hänen sanansa antaa myös voiman sen tekemiseen ja toteuttamiseen.

"eivätkä kenkäsi kuluneet jalassasi" (5. Moos 29:5)

Ne kengät, jotka tuli olla jalassa pääsiäislammasta syödessä, kokivat saman kulumattomuusihmeen kuten juuri ylle puetut vaatteetkin: nekään eivät kuluneet koko 40 vuoden aikana. Ja tässä oli myös sama käytännön järki kuin vaatteiden kohdalla: mistä uusia kenkiä olisi saatukaan kuluneiden tilalle, ei mistään.

Mutta tähänkin sisältyy hengellinen opetus: Meidän uskoon tullessamme ja ensirakkauden tilassa saamamme kengät, ne joista Paavali sanoo "kenkinä jaloissanne alttius rauhan evankeliumille" (Ef 6:15), eivät saisi koskaan kulua, niistä ei saisi koskaan pohjat irrota, vaan sama sielujenvoittamisinto tulisi säilyä loppuun saakka, mieluummin vaan lisääntyä.

"eivätkä sinun jalkasi ajettuneet" (5. Moos 29:4)

Eivät vain vaatteet olleet kulumattomia ja kengät rikki menemättömiä, vaan kenkiin laitettut jalat eivät ajettuneet. *Ajettuneet* -sana merkitsee "turvota, paisua, tulla rakkuloita".

Näin Herra pääsiäisyönä karitsaa syödessä paransi kaiken muun lisäksi myös heidän jalkansa. Ja milloin tahansa Jumalan pilvi nousikaan liikkeellelähdön merkiksi, niin kaikki pystyivät jalkojensa ja kenkiensä puolesta lähtemään liikkeelle. Toteutui:

26. ... sillä minä olen Herra, sinun parantajasi. (15:26)

25. ... niinkuin sinun päiväsi, niin olkoon sinun voimasikin. (5. Moos 33:25)

13. sillä Jumala on se, joka teissä vaikuttaa sekä tahtomisen että tekemisen, että hänen hyvä tahtonsa tapahtuisi. (Fil 2:13)

Ja näihin samoihin sanoihin mekin voimme luottaa ja turvautua: Herra tekee meidätkin kykeneviksi käymään koko sen tien, minkä Hän on eteemme avaa.

20. Pääsiäisestä alkoi uusi ajanlasku

2. *"Tämä kuukausi olkoon teillä kuukausista ensimmäinen; siitä alottakaa vuoden kuukaudet. (12:2)*

Vanhan ajanlaskun vuosi alkoi syksyllä (syys-lokakuussa Tishri-kuusta ja se liittyi kynthöiden alkamiseen) mutta uuden ajanlaskun mukainen vuosi aloitettiin pääsiäisestä (maalis-huhtikuussa aabib-kuussa, mitä sanottiin myöhemmin niisan-kuuksi, 2. Moos 13:3; Neh 2:1, ja samalla se aloitti ohranleikkua Kanaanin maahan saapuneelle kansalla, 3. Moos 23:9-14).

Miksi uusi ajanlasku alkoi tästä pääsiäisestä? Siksi, koska tämä pääsiäinen oli Israelin kansan, Jumalan esikoispojan (4:22), syntymisen hetki, syntymäpäivä – ja syntymästähän päivät ja vuodet on aina tapana aloittaa. Tähän saakka he olivat olleet oikeastaan vain Jaakobin heimoa ja perhettä, orjakansaa, mutta tämä pääsiäinen muutti kaiken: heistä tuli Jumalan esikoispoika (4:22), Hänen pyhä kansansa ja valtakuntansa, Hänen pyhäkkönsä ja seurakuntansa (6:7; 12:6,47; 19:5-6; Ps 114:1-3). Oli siis täysi syy aloittaa uusi ajanlasku.

Pääsiäinen antoi meillekin uuden alun. Risti muutti kalenterin ja ajanlaskumme, se pyyhki pois menneen synnin orjuudessa eletyn ajan ja aloitti uuden, se uudestisyntyi meidät: *"jos joku on Kristuksessa, niin hän on uusi luomus; se, mikä on vanhaa, on kadonnut, katso, uusi on sijaan tullut."* (2. Kor 5:17).

Tämä merkitsee Paavalia lainataksemme myös sitä, että *"me emme tästä lähtien tunne ketään lihan mukaan"* (2. Kor 5:16) eli me lakkaamme muistelemasta itseämme ja toinen toistamme entisen elämän pohjalta, annamme anteeksi ja unohdamme sen (anteeksiantamattomuus peruu omankin anteeksisaamisen: Matt 18:23-35) – näinhän Jumalakin tekee: *"heidän syntejensä ja laittomuuksiansa en minä enää muista"* (Hepr 10:17).

Astukaamme tässäkin mielessä uudestisyntyneinä uuteen ajanlaskuun.

Ja vielä voidaan lisätä, että uuden alun myötä meistäkin tuli Egyptistä lähteneen Israelin kansan tavoin Jumalan lapsia (Gal 3:26) ja oikein ymmärrettynä Jumalan Israel (Gal 6:16; Room 2:28-29), sillä sanoohan Pietari pakanakristityillekin:

9. Mutta te olette "valittu suku, kuninkaallinen papisto, pyhä heimo, omaisuuskansa, julistaaksenne sen jaloja tekoja", joka on pimeydestä kutsunut teidät ihmeelliseen valkeuteensa;

10. te, jotka ennen "ette olleet kansa", mutta nyt olette "Jumalan kansa", jotka ennen "ette olleet armahdetut", mutta nyt "olette armahdetut". (1. Piet 2:9-10)

Näin pääsiäinen muutti kaiken meidänkin kohdallamme, se loi kaiken uudeksi, se oli alku uudelle.

21. Sekakansaa lähti mukaan

38. *Ja myös paljon sekakansaa meni heidän kanssansa ... (12:38)*

Kun Herra kutsui Kaldean Uurissa asuvaa Aabrahamia lähtemään *maastaan ja suvustaan* (Apt 7:2-4), niin isä Terah lähtikin mukaan ottaen johdon käsiinsä ja mukaansa myös Aabrahamin veljenpojan, Lootin.

Voisi jotenkin sanoa, että Aabrahamin kutsulla ilman omaa kutsuaan mukaan lähteneet Terah ja Loot olivat kuin sekakansaa – ja niinpä he kummatkin aiheuttivat ongelmia Aabrahamille: Terahin vaikutuksesta matkanteko pysähtyi puoliväliin, Harraniin, ja se pääsi jatkumaan vasta Terahin kuoltua ja Herran ilmestyessä toistamiseen Aabrahamille (1. Moos 11:31-12:4). Loot jatkoi matkaansa Aabrahamin kanssa perille saakka, mutta siitäkin seurasi omat ongelmansa ja vaivansa (13:7-9: riita paimenien välillä; 14:14-16: vangiksi otetun Lootin pelastaminen; 18:20s.: Sodomian puolesta rukoileminen Lootin pelastamiseksi; 19:31s.: mooabilaisten ja ammonilaisten kansojen muodostuminen).

Myös kuningas Salomolla oli oma ”sekakansansa”, ne 1000 pakanakansoista otettua vaimoa, jotka tulikin ansaksi Salomolle taivuttamalla hänen sydämensä palvelemasta Herra ehyellä sydämellä (1. Kun 11:1-14) ja syyksi sille, että Israelin valtakunta jakautui kahtia (luku 12).

Nehemian aikana huomattiin miten vastoin Mooseksen lakia (5. Moos 23:3-4) ammonilaisia ja moobilaisia oli soluttautunut Jumalan seurakuntaan, jopa eräs kalustanut tempppelin kammionkin, ja nyt heidät erotettiin ja kalut kannettiin ulos ja näin seurakunta ja temppele puhdistettiin (Neh 13:1-9)

Israelin kansan mukaan lähtenyt sekakansa koostui arvattavasti niistä, jotka olivat nähneet Herran peljättävät teot Egyptissä, mutta jotka eivät olleet israelilaisia eikä heidän edestään ollut karitsan veri vuotanut. He vain lyöttäytyivät mukaan – mutta heistäkin, kuten edelläkin olemme nähneet, tuli paljon harmia, ongelmia ja vaivaa:

4. *Mutta heidän keskuuteensa kerääntyneessä hylkyväessä heräsivät himot, ja niin israelilaisetkin rupesivat jälleen itkemään, sanoen: "Voi jospa meillä olisi lihaa syödäksemme!*

5. *Me muistelemme kaloja, joita söimme Egyptissä ilmaiseksi, kurkkuja, melooneja, ruoholaukkaa, sipulia ja kynsilaukkaa.*

6. *Mutta nyt me näännymme, sillä eihän täällä ole mitään; emme saa nähdäkään muuta kuin tuota mannaa." (4. Moos 11:4-6)*

Hylkyväen ja sekakansan kapinamieli oli sitä, että manna Jumalan sanan, Raamatun, vertauskuvana, ei enää maittanut, mutta entiset Egyptin herkut vain kukkuivat mielessä. Ja heidän nurinansa ja kapinansa tarttui koko Israelin kansaan: "*joka suku, itki, kukin majansa ovella*" sillä seurauksella että "*Herra vihastui kovin*" (11:10). Muistat Juudaksen nurina (Joh 12:4-5) Marian voiteliteosta tarttuneen kaikkiin opetuslapsiin (Matt 26:8-9).

Luonnollisessa elämässä sairauden myötä ihmisen kasvu ja kehitys voi hidastua tai peräti pysähtyä. Hengellisessä elämässä voi käydä samoin, mutta vielä lisäksi niin, että hyvään aikuisuuteen päässyt voi alkaa surkastumaan ja pienenemään, tullaan uudelleen maittoa tarvitseväksi, kuten Heprealaiskirjeen kirjoitta sanoo:

11. *Tästä meillä on paljon sanottavaa, ja sitä on vaikea selittää, koska olette käyneet hitaiksi kuulemaan.*

12. *Sillä te, joiden olisi jo aika olla opettajia, olette taas sen tarpeessa, että teille opetetaan Jumalan sanojen ensimmäisiä alkeita; te olette tulleet maittoa tarvitseviksi, ei vahvaa ruokaa. (Hepr 5:11-12)*

Vastaavalla tavalla kerran hengellisesti terve ihminen, "oikea israelilainen" (**Joh 1:47**), voi luopumuksen tiellä vähin erin muuttua mieleltään mooabilaiseksi ja ammonilaiseksi, kuin sekakansaan kuuluvaksi, ja hän lähtee levittämään sitä samaa haluttomuutta, tyytymättömyyttä ja kapinamieltä seurakunnan keskellä mitä lukemissamme esimerkeissä ilmeni.

Ensimmäinen vaihe on tietenkin yrittää kaikin voimin hoitaa tällaisia ihmisiä terveeksi, takaisin hengellisen kasvun uralle, mutta jos yrityksistäkään huolimatta mitään muutosta ei tapahdu, vaan pahan levittäminen jatkuu ja jatkuu, niin silloin joudutaan tekemään samoin kuin Esran ja Nehemian aikana eli hänet joudutaan erottamaan Jumalan seurakunnasta (13:3), kantamaan hänet "huonekaluineen" ulos (13:8).

22. Heidän uhrinsa lähtivät myös mukaan

38. ... sekä lampaita ja raavaskarjaa suuret laumat. (**12:38**)

Alkuun farao oli ehdoton eikä päästänyt Israelin kansaa lähtemään Egyptin orjuudesta. Mutta kun hän vitsauksien pakottamana joutui antamaan vähän kerrassaan periksi, niin missä järjestyksessä lähtemään päästämiset tapahtuivat?

11. ... Mutta menkää te, miehet, ja palvelkaa Herraa (**10:11**) – miehet ilman synnyttäviä vaimoja ja naisia olisi ollut sukupuuttoon kuoleva kanssa

24. Niin farao kutsui Mooseksen ja sanoi: "Menkää ja palvelkaa Herraa; ainoastaan lampaanne ja karjanne jääkööt tänne. Myöskin vaimonne ja lapsenne menkööt teidän mukanne." (**10:24**) – miehet, vaimot ja lapset olisivat saaneet lähteä, mutta lampaat ja karja ei.

Miksi farao kaikkein viimeisimmäksi oli päästämässä lampaita ja karjaa meidän mukaansa? Siksi, koska hän tiesi saman minkä Mooses seuraavassa jakeessa sanoi:

25. Mutta Mooses sanoi: "Sinun on annettava mukaamme myös teurasuhrit ja polt-touhrit, uhrataksemme niitä Herralle, Jumalallemme.

26. Karjammekin täytyy tulla meidän kanssamme, ei sorkkaakaan saa jäädä, sillä siitä meidän on otettava uhrin palvellaksemme Herraa, Jumalaamme, emmekä itsekään tiedä, ennenkuin tulemme sinne, mitä meidän on uhrattava palvellessamme Herraa." (**10:25-26**)

Farao tiesi, että jos kansa lähtee ilman uhria liikkeelle, Herran mielisuosio ei tule lepäämään sen yllä ja varmuudella se tuhoutuu nopeasti erämaahan.

Tämäkin päivänä vihollinen yrittää viimeiseen saakka estää meitä uhraamasta Herralle, lähtemästä uskontielle uhrimielellä – vaikka juuri näin meidän tulisi tehdä:

1. Niin minä Jumalan armahtavan laupeuden kautta kehoitan teitä, veljet, antamaan ruumiinne eläväksi, pyhäksi, Jumalalle otolliseksi uhriksi (**Room 12:1**)

15. Uhratkaamme siis hänen kauttansa Jumalalle joka aika kiitosuhria, se on: niiden huulten hedelmää, jotka hänen nimeänsä ylistävät. (**Hepr 13:15**)

1. Mutta me saatamme teidän tietoonne, veljet, mitä Jumalan armo on vaikuttanut Makedonian seurakunnissa:

2. että, vaikka he olivatkin monessa ahdistuksen koetuksessa, niin oli heidän ilonsa heidän suuressa köyhyydessäänkin niin ylenpalttinen, että he alttiisti antoivat runsaita lahjoja.

3. Sillä voimiensa mukaan, sen minä todistan, jopa yli voimiensakin he antoivat omasta halustansa,

4. paljolla pyytämällä anoen meiltä sitä suosiota, että pääsisivät osallisiksi pyhien avustamiseen;

5. eivätkä he vain tehneet, niinkuin me olimme toivoneet, vaan antoivat itsensäkin, ennen kaikkea Herralle ja sitten meille, Jumalan tahdosta (2. Kor 8:1-5).

Meidän rahapussimme näyttää pelastuvan kaikkein viimeisemmäksi ...

23. Lapsille tuli selittää pääsiäismenojen merkitys

26. Kun sitten lapsenne kysyvät teiltä: 'Mitä nämä menot merkitsevät?'

27. niin vastatkaa: 'Tämä on pääsiäisuhri Herralle, joka meni israelilaisten talojen ohi Egyptissä, kun hän rankaisi egyptiläisiä, mutta säästi meidän kotimme.'" Silloin kansa kumartui maahan ja rukoili. (12:26-27)

"Kun sitten lapsenne kysyvät teiltä: 'Mitä nämä menot merkitsevät?' niin vastatkaa"

Herra sanoi Aabrahamista:

19. Sillä minä olen valinnut hänet, että hän käskisi lapsiansa ja perhettänsä, joka jää hänen jälkeensä, noudattamaan Herran tietä ja tekemään sitä, mikä vanhurskaus ja oikeus on, jotta Herra antaisi Aabrahamille tapahtua, mitä hän on hänelle luvannut. (1. Moos 18:19)

Aabrahamin saamien lupauksen toteutumisen ehtona oli siis se, että hänen tuli välittää saamansa Jumalan ilmoitus perheelleen ja jälkeensä jääville. Ja Aabraham näyttää tehneen näin. Hänen poikansa lisäksi palvelikin isänsä Aabrahamin Jumalaa (1. Moos 26:24-25). Aabrahamilla oli myös vaikutusta poikansa poikaan Jaakobin: he asuivat samoissa teltoissa Jaakobin 15 ensimmäistä elinvuotta, Aabrahamin kuolemaan saakka (Hepr 11:9; Jaakob syntyi lisäksi 60-vuotias: 25:26; ja Aabraham kuoli lisäksi 75-vuotias: 21:5; 25:7). Tämä oli varmasti Jaakobille ukin pitämässä pyhäkoulussa olemisen aikaa ja niinpä Jaakobin oppi tuntemaan Jumalan ensin Aabrahamin Jumalana (1. Moos 31:42), mutta sittemmin myös omana Jumalanaan (luku 32). Aabraham oli myös suuri nuorisotyöntekijä. Mistä me tämän tiedämme? Hän varusti ja koulutti 318 kotona syntynyttä miestä voittoisiksi taistelijoiksi (14:14).

Herra sanoi myöhemmin Mooseksen kautta Israelin kansalle – ja samalla meille kaikille:

6. Nämä sanat, jotka minä tänä päivänä sinulle annan, painukoot sydämeesi.

7. Ja teroita niitä lastesi mieleen ja puhu niistä kotona istuessasi ja tietä käydessäsi, maata pannessasi ja ylös noustessasi. (5. Moos 6:6-7)

Ja tekstissämme (12:26-27) Herra kantoi huolta siitä, että pääsiäisen merkitys tehtäisiin selväksi myös tuleville sukupolville ja hekin voisivat elää sen todeksi uudelleen ja uudelleen. Herran huoli oli aiheellinen, sillä kerta toisensa jälkeen Israelin kansan elämissä todellisesta jumalanpalveluksesta oli jäljellä vain rituaalit (Jes 1:11-14; Aam 5:21-23; Mal 1:10). Pääsiäinen oli alkuaan "Herran pääsiäinen" (2. Moos 12:11) ja "Herran juhla" (3. Moos 23:4), mutta rappeutumisen myötä se lakkasi olemasta näitä ja siitä tuli "juutalaisten pääsiäinen" ja "juutalaisten juhla" (Joh 2:13; 5:1; 6:4) ja Herra oli kaukana niistä (Jes 1:12-15; Mal 1:10).

Tämä on vakava vetoamus Herralta meille tämän päivän isät ja äidit perheissämme ja seurakunnissamme: lapsemme ja nuoremme eivät saisi jäädä mukana kulkijoiksi, vain ulkoisessa mukanaoleviksi, vaan heidät tulisi opetuslapseuttaa Jumalan omakohtaiseen ja sisäiseen tuntemiseen. Ja sekin on pidettävä mielessä, että nuoret seuraavat meitä vanhempia ja niin sama vetoamus ja vaatimus kohdistuu myös meihin.

Ja tässähän sitä haastetta meillä riittää.